NĂM THỨ MƯỜI SÁU — SỐ THỨ 3434
MỖI SỐ 0$04
NGÀY THỨ SÁU 31 AOUT 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 9226

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
● Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction
doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-DUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . 0$10 la ligne

Ngày khai trường

Tai giờ thấm thoắt, ba tháng hè đã thấy hết rồi, mà cái ngày chứa chan hi-vọng là cái ngày khai trường bấy lâu mong đợi nay đã đến nơi.

Tại sao ngày khai trường lại là một ngày có nhiều hi-vọng? Ai là người có hi-vọng trong ngày ấy, và hi-vọng những gì?

Theo lối học cũ thì học trò đến nhà thầy suốt tháng quanh năm, chỉ trừ những ngày giỗ tết hội hè mới được nghỉ ở nhà. Theo lối học ngày nay thì cái thì giờ học có chừng có hạn, có học-khóa, có chương-trình, và không kể những ngày thứ năm chủ-nhật cùng những lễ được nghỉ đã đành, lại mỗi năm được nghỉ hè hai tháng rưỡi hay ba tháng tùy các bậc học, thành ra mỗi niên học chỉ có chín tháng hay chín tháng rưỡi mà thôi, trong vòng chín tháng ấy có chương-trình học đã nhất định, học hết một năm là xong một đoạn, nghĩa là đã đi được một bước trên con đường học vấn, mà ngày khai trường tức là cái ngày sẽ bước lên bước nữa vậy.

Ở đời, người nào muốn thực hành một công cuộc gì tất cũng mong việc mỗi ngày một tiến cho chóng đến lúc được trông thấy cái kết quả công lao khó nhọc của mình, mà khi chưa đến cái ngày ấy thì trong lòng nuôi biết bao nhiêu hi-vọng. Các bạn thiếu-niên hiện đang tòng học ở các trường cao trường thấp cũng vậy, nghĩa là đang thực-hành một cái công cuộc rất can hệ sẽ có ích cho thân, cho nhà, cho nước sau này, nhưng hiện nay công cuộc còn dở dang nên là chả hăm hở mong cho chóng đến ngày thành sự cho bõ cái công chăm chỉ từ xưa. Vậy cái ngày khai trường là cái ngày có biết bao hi-vọng cho các bạn học-sinh: các cậu học ở lớp dưới mong sẽ được lên lớp trên để chóng đến ngày ra thi tốt-nghiệp; các cậu đã học qua các trường nhỏ thì mong sẽ được vào các trường lớn, mà theo đuổi cho toàn vẹn cái nghiệp học của mình để mai sau có đủ sức mà gánh vác việc đời để đền ơn cha mẹ cùng báo bổ cho quốc-gia. Như vậy cái ngày khai-trường chả là một ngày chứa chan hi-vọng cho các bạn thiếu-niên đang tòng-học ở các trường ru!

Ngày khai trường lại còn là một ngày có nhiều hi-vọng cho các cậu mới bắt đầu đi học nữa. Các cậu bấy lâu vì còn nhỏ bé mà phải ở nhà chơi đùa vô ích, nay đến tuổi theo đòi công việc bút nghiên tất trong lòng mong mỏi sao cho được một chỗ ở các trường để có nơi mà luyện tập sách đèn, theo đuổi các bậc đàn anh mà đi trên con đường học-vấn, hòng sau này sẽ nên người có ích cho nước cho nhà. Mà muốn được một chỗ ở trong các nhà luyện tập nhân tài ấy thì còn dịp nào dễ dàng hơn là cái ngày khai-trường nữa. Vậy bảo rằng ngày khai-trường là ngày chứa chan hi-vọng cho các cậu cũng không có gì là quá đáng.

Sau nữa ngày ấy lại còn là một ngày có nhiều hi-vọng cho nhà giữ cái trách-nhiệm trông nom việc giáo-dục cho bọn thiếu-niên nữa. Các nhà gõ đầu trẻ trong mấy tháng hè được nghỉ ngơi dưỡng sức cho bõ cái công khó nhọc dạy dỗ trong niên học vừa qua, nay đã đến ngày lại ra tay liên tiếp thực hành cái sự nghiệp của mình, ai chả ao ước sao cho công việc mình được nhẹ nhàng mà có kết quả hay cho khỏi phụ cái lòng trông cậy của quốc dân đã ủy thác cho mình cái chức vụ nặng nề mà quan hệ là cái việc giáo-dục trẻ thơ. Người làm vườn hôm bắt đầu gieo hạt giống cây ở trong vườn hi-vọng những gì thì nhà sư-phạm hôm mới tuyển học trò vào lớp mình cũng hi-vọng như vậy. Vì trường học cũng như một cái vườn ương cây mà thôi nghĩa là mong sao cho có những học trò thông minh ngoan ngoãn, chăm chỉ học hành để cái công rèn luyện của mình sẽ được kết quả tốt tươi, mong sao cho tất cả bọn thiếu-niên thụ-nghiệp mình đều thành tài mà trở nên người hữu dụng cho nhà cho nước, đó tức là một cái phần-thưởng quí vô giá vậy.

Ấy, cái ngày khai-trường, các nhà sư-phạm, các bạn thiếu-niên ai cũng đều hi-vọng như thế. Mong rằng ai nấy đều hết lòng hết sức mà làm bổn-phận mình cho những điều mong ước kia sẽ thành sự thực được, thì chả là một sự rất hay cho tiền-đồ nước nhà ư!

H.

Vô-tuyến-điện

Ngày 28 août 1928

Nước Pháp

Sau việc ký hiệp-ước Kellog

Các báo có nói cái lễ ký hiệp-ước Kellog tại bộ ngoại-giao giản dị mà lớn lao,

Quan tổng thống Coolidge, và quan Giám-quốc Doumergue, Sir Austen Chamberlain, và M. Briand có trao đổi lời chúc mừng lẫn nhau.

Báo *Temps* có nói M. Poincaré, và M. Stresemann hội kiến với nhau hơn một giờ và đó là cái chứng rằng hai bên đã gỡ gặng.

M. Stresemann đã khởi hành ở Paris đi Baden.

M. Doumergue có thết tiệc các đại-biểu đến ký bản hiệp ước, tại nhà thị-sảnh đã nghênh tiếp các đại-biểu.

Chánh-phủ Mỹ đã ủy nước Pháp mời nước Nga, và nước Afganistan ký bản hiệp ước, chánh-phủ Xô-viết chưa giả lời.

Các báo đăng tin rằng việc bọn cộng-sản định biểu tình trong khi ký bản hiệp ước Kellog không thành công.

Tang lễ quan thống-chế Fayolle

Đến ngày thứ năm này sẽ làm lễ quốc táng quan thống-chế Fayolle, an táng tại Chư-hiền-lăng.

Xứ Maroc

Mỏ than mới

Ở miền Oudjda, các kỹ sư Pháp đã tìm thấy một cái mỏ than mới; mỏ rộng 3.900 kilomètres carrés, và ở ngay trên mặt đất. Mỏ ấy là mỏ to nhất ở Bắc Phi-châu.

ARIP

Việc Trung-hoa

Ngày 25 août 1928

Tình thế ngoại giao

Quan ngoại-giao bộ trưởng là Vương Chính-Đình có báo cáo cái tình thế ngoại giao như sau này:

1. Điều ước nước Bỉ đã thảo thành án;
2. Công-sứ Bồ-đào-nha sắp đến Nam-kinh để sửa lại điều ước;
3. Điều ước Tây-ban-nha đang ở trong thời kỳ tiếp hiệp;
4. Cái án Giang-ninh của hai nước Pháp, Ý, việc giao thiệp đã hơi có tiến bộ;
5. Giáo-hoàng La-mã có cái cảm tình rất tốt đối với Trung-hoa;
6. Việc giao thiệp Trung-Nhật tình thế hòa hoãn;
7. Điều ước bài trừ chiến tranh, nước Trung-hoa cần phải dự vào.

Việc phòng bị đảng cộng-sản ở Quảng-châu

Ít lâu nay đảng cộng-sản vẫn ngấm về Quảng-châu để mong lại hoạt động và chia ra bốn khu đóng ở mấy nơm bãi để làm các việc phiến động. Những người bị phiến động đều là bọn thợ thuyền thất nghiệp và những nhân viên ở các cơ quan bị thải vừa rồi, vì vậy nên chính phủ đã lập một cuộc hội nghị để bàn cách phòng bị, điều cần nhất là nghĩ cách duy trì sự sinh hoạt của bọn công-nhân thất nghiệp.

Việc binh biến ở Thiểm-tây

Quân đội của tướng Ngô-tôn-Điền ở Thiểm-tây làm phản, đánh nhau với quân Phùng-ngọc-Tường, Quân chủ lực của Phùng-ngọc-Tường đã phụng mệnh tiến đánh.

Bách-tử kim-đan

(百子金丹)

VII

Đức, lực, phú gồm người

(Tuân-tử)

Phàm gồm người có ba thuật: có kẻ lấy đức gồm người, có kẻ lấy lực gồm người, có kẻ lấy sự giàu-có gồm người. Kẻ kia quí thanh-danh của ta, quí đức-hạnh của ta, muốn làm dân ta, cho nên mở cửa quét đường, để đón ta vào. Ta dùng dân ấy, ở đất ấy mà trăm họ đều yên. Lập pháp thi lệnh, chẳng ai là không qui-phục. Bởi thế cho nên được đất mà quyền càng trọng, gồm người mà binh càng mạnh, đó tức là lấy đức gồm người vậy. Kẻ kia không phải quí thanh-danh của ta, không phải quí đức-hạnh của ta, chỉ sợ cái binh-uy và cái thế lực của ta, cho nên dân dẫu có lòng không phục, mà không dám phản nghịch. Nhưng giáp càng nhiều thì chi-phí càng tốn. Bởi thế cho nên được đất mà quyền càng khinh, gồm người mà binh càng yếu, đó tức là lấy lực gồm người vậy. Kẻ kia không phải quí thanh-danh của ta, không phải quí đức-hạnh của ta, chỉ vì nghèo mà phải cần kẻ giàu, chỉ vì đói mà phải cần kẻ no, đói bụng há miệng, phải đến cần ta để ta cho ăn, như thế thì tất ta phải phát thóc kho để cấp cho, phát của kho để tuần cho, lại chọn các quan hiền lương để phủ dụ, ít ra cũng quá ba năm, rồi sau những dân ấy mới có thể tin được. Bởi thế cho nên được đất mà quyền càng trọng, gồm người mà nước càng nghèo, đó tức là lấy sự giàu có gồm người vậy. Vậy có câu rằng: lấy đức gồm người thì vượng, lấy lực gồm người thì yếu, lấy sự giàu có gồm người thì nghèo, từ xưa đến nay, bao giờ cũng thế.

Minh chủ tất cấm sự vô dụng

(Hàn-phi-tử)

Ông vua đời nay đối với lời nói thì chỉ ưa sự biện bác mà không cần thiết đáng, đối với việc làm thì chỉ yêu sự tiếng-tăm mà không quí thực-hiệu. Vì thế mà thiên-hạ về sự nói bàn thì chuyên-tập biện-bác mà chẳng có điều nào thiết-đáng, những người giảng đạo đức tuyệt nhân-nghĩa thật đứng đầy sân, mà chính-trị vẫn không khỏi rối-loạn; về sự sửa mình thì chuyên làm cao-đạo mà chẳng thấy ai không thiết quan-lộc, lui về nằm ẩn ở chốn núi rừng, mà binh vẫn không khỏi hèn yếu, nước vẫn không khỏi suy đồi, là bởi cớ sao? Bởi ông vua chỉ thấy dân khen ngợi ai thì tôn trọng người ấy, đó tức là cái thuật làm loạn nước vậy. Ngày nay người trong nước ai cũng biết bàn chính-trị, chẳng nhà nào không có sách pháp-chính của Quản-trọng và Thương-ưởng, mà nước càng ngày càng nghèo là vì kẻ bàn việc canh-nông thì nhiều mà kẻ cầm cái cầy ra bờ ruộng thì ít vậy; người trong nước ai cũng biết bàn binh-pháp, chẳng nhà nào không có sách binh thư của Tôn-vũ và Ngô-khởi, mà binh càng ngày càng yếu, là vì kẻ bàn việc chiến tranh thì nhiều mà kẻ mặc áo giáp ra trận-trường thì ít vậy. Cho nên minh-chủ dùng sức của người mà không chịu nghe lời nói, thưởng công cho người ta mà tất cấm những sự vô dụng, khiến dân phải tận tâm kiệt lực để theo người trên.

Minh chủ chỉ cấp những việc đáng làm

(Hàn-phi-tử)

Đời cho là người hiền, là những người có cái nết trinh-tín vậy; đời cho là người trí, là những người có câu nói vi-diệu vậy. Những câu nói vi-diệu, dẫu bậc thượng-trí cũng lấy làm khó hiểu, nay muốn làm phép cho mọi người mà dùng những điều khó hiểu của bậc thượng-trí thì dân còn hiểu làm sao cho được. Cho nên những kẻ tấm cám không được no lòng thì không cần bàn đến sự cao-lương vậy, mà những kẻ mảnh áo không đủ che thân thì không cần bàn đến sự gấm vóc. Ôi, cái phép trị đời, việc cấp chưa làm được thì việc hoãn đã có cần gì! Các nhà chính-trị đời nay, các việc thường trong dân gian mà vợ chồng kẻ bình-dân có thể hiểu biết được thì không dùng, lại chỉ mộ những lời bàn của bậc thượng trí, thế thì thật trái với cái đạo chính trị vậy. Ta nên biết rằng những lời bàn vi-diệu, không phải là việc cấp cho dân. Còn như những kẻ hiền-lương trung-tín, tất phải quí sự không khi trá. Quí sự không khi trá, cũng tức là cái thuật trong việc chính-trị vậy. Phàm kẻ áo vải cùng giao du với nhau, chẳ đem sự giàu có để cùng khoe khoang, chẳ đem sự uy-thế để cùng dọa-nạt, cho nên phải quí sự không khi trá. Ông vua đời nay tay cầm quyền-chính giàu có bốn bề, nếu biết trọng thưởng nghiêm-uy, giữ được quyền-bính, để sửa sang trị-thuật thì dẫu có bầy tôi như Điền-thường và Tử-hãn, cũng không dám thi cái thuật khi-trá vậy.

Vua quí có quyền

(Hàn-phi-tử)

Ngọt chua mặn-nhạt, không lấy miệng đoán, mà phải đợi quyết ở quan tể-doãn (quan coi bếp của nhà vua) thì bọn bào-nhân (người đầu bếp) khinh vua mà trọng quan tể-doãn vậy; cao thấp trong đục, không lấy tai đoán, mà phải đợi quyết ở quan nhạc chính (quan coi nhạc) thì bọn cổ tông (người phường nhạc) khinh vua mà trọng quan nhạc-chính vậy; trị loạn phải trái, không lấy thuật đoán, mà phải đợi quyết ở các sủng-nhân (nghĩa là những người cận thần được vua yêu) thì bọn thần hạ khinh vua mà trọng các sủng-nhân vậy. Ông vua không trông nghe xem xét lấy mà để quyền về kẻ khác, thế thì khác nào như người không chức vị, chỉ ăn hại nước mà thôi. Giả-sử người ta không mặc áo, không ăn cơm mà cũng không rét và không đói, lại không ghét sự chết thì tất không có lòng phục thờ người trên. Ông vua đã không chủ trương được ý muốn của dân thì sai-khiến dân sao được. Nay cái quyền sinh sát ở quan đại-thần thì mệnh-lệnh của ông vua quyết không bao giờ thi hành được vậy. Con hổ con báo tất không dùng nanh-vuốt của mình mà cũng như con chuột, tất không dùng sự giàu có của mình mà cùng khoe của như bàng kẻ giám môn vậy. Ông vua mà để cho có chuyên quyền thì dẫu yêu ai cũng không thể làm cho người ta được lợi, mà ghét ai cũng không thể làm cho người ta phải hại, thế thì muốn cho người ta sợ mình trọng mình làm sao cho được. Bầy-tôi mà tứ ý trên dọc thì gọi là hiệp, ông vua mà tứ ý trên dọc thì gọi là loạn, bầy tôi khinh người trên thì gọi là kiêu, ông vua khinh kẻ dưới thì gọi là bạo. Kẻ dưới được khen thì người trên tất phải chê, bầy tôi được lợi thì ông vua tất bị hại. Cho nên những nước của minh-chủ, có quí-thần mà không trọng-thần. Quí-thần là những người quan to và tước cao, trọng-thần là những người thế nhiều và quyền lớn (Trọng-thần cũng tức như quyền thần vậy) Những nước của minh-chủ, thăng quan tất theo với phẩm cấp, phong tước tất tùy với công lao, cho nên có gọi là quí-thần; nói tất theo với việc làm, mà phàm kẻ nào có sự khi-trá tất phải trị tội, cho nên không có trọng thần vậy.

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ-Mục

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 27 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ		9$60
nhì,	—	8 60
ba,	—	7 70
Thóc hạng nhất,		5 60
Bắp ngô	— —	5 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Août 1928, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 45.

Thời giá quốc trái:

Ngày 21 Août 1928

3 %	hoàn dần		78 f,95
3 1/2 %	hoàn dần		98 f,90
4 %	vĩnh viễn	1917	80 f,90
4 %	»	1918	80 f,90
6 %	»	1920	103 f,90
5 %	hoàn dần	1920	112 f,00
4 %		1925	118 f,25

Ngày 28 Août 1928

3 %	vĩnh-viễn	67 f,90
5 %	1915-1916	93 f,95

Tại phủ Toàn quyền. — Báo « *Indépendance Tonkinoise* » có đăng rằng:

« Có lẽ M. Krautheimer nguyên Đốc-lý Haiphong hiện đang nghỉ sẽ bổ làm quản-lý Đông dương kinh tế cục tại Paris.

Ta tưởng quan Toàn-quyền Pasquier chưa sang Đông-dương ngay vội như là tin người ta đã đồn đâu. Vì rằng quan Toàn-quyền mới trước khi khởi hành còn phải giải quyết nhiều vấn đề quan trọng tại Paris. Trước hết ngài cần phải xin chỉ thị cho công quyền về việc mở cuộc công thải lớn để khai thác các việc lớn đã dự định, bằng cứ để chậm mãi thì thiệt hại cho thuộc địa lắm. Lại phải giải quyết xong cái vấn đề khẩn điền thổ tại Đông-dương theo như ý của Hội-đồng do M. Monguillot chủ tọa đã thảo ra một bản dự án rất hay. Việc ấy giải quyết xong không phải là dễ, vì là bản dự thảo của quan Thượng-thư thuộc địa với bản của chính phủ Đông-dương lại khác hẳn nhau.

Nhưng mà việc lập sổ dự toán cho năm 1929, việc Hội-đồng chính phủ cuối năm cần phải có quan Toàn-quyền thực thụ có mặt ngay ở Đông-dương để chịu lấy trách nhiệm những việc của ngài đệ trình. Sau nữa quan phó Toàn-quyền lại thiếu thì quan Toàn-quyền lại cần phải có mặt ở đây lắm.

Xem như thế thì ... lại lâu ở Paris mà cũng vì những cái lợi ấy mà ngài cần phải sang Đông dương ngay.

Trong hai cái cần ấy thì cái nào mạnh hơn? Chẳng bao lâu ta sẽ biết.

Lính trừ bị Annam. — Lính trừ bị Annam thuộc vào hạng năm 1913 thì kể từ ngày 1er Octobre này được miễn việc trừ bị.

Đi khám đê. — M Asptelle, chánh sở trị thủy đi ... sang tháng sau này thì đi khám tất cả các ngả đê khắp các tỉnh.

Trường âm nhạc — Trường âm nhạc về học khóa năm 1928 1929 đến ngày thứ hai 17 Septembre này sẽ khai giảng.

Học trò Annam muốn xin học không mất tiền thì nên kíp gửi đơn đến viện *Maurice Long* (Khu Trung-bộ) ngày nào cũng được, từ 9 giờ đến 11 giờ và chiều từ 15 đến 17 giờ.

Từ ngày 17 Septembre trở đi, trường âm-nhạc sẽ dọn tạm đến nhà số 5 đường Pasteur và từ 1er Octobre trở đi thì dọn hẳn đến nhà số 17 đường Paginier.

Hưu trí. — [illegible] Vũ-doanh-Việt, thông phái hạng nhất ngạch quan lại An-nam tại Bắc-kỳ được về hưu kể từ ngày 1er Septembre 1928. Tiền hưu bổng mỗi năm là 162 đồng.

M. Nguyễn-Kiên, thông phán hạng ba ngạch quan lại Annam tại Bắc-kỳ được về hưu kể từ ngày 1er juillet 1928. Tiền hưu bổng mỗi năm là 114 đồng.

Ngạch tư pháp. — Theo nghị định quan Tư Pháp trưởng ngày 14 Août 1928, các thí sinh sau này đã trúng tuyển trong kỳ thi thông tả lục sự tập sự, đứng theo thứ tự trên dưới: MM. Trịnh-đình Quyền, Vũ-đình-Tương, Nguyễn-đình-Đan, Ors, Jeus'que.

Trường Cao-đẳng mỹ-thuật. — Những bài thi lấy học sinh vào ban Hội-họa và Điêu-khắc trường Cao-đẳng mỹ-thuật nay đã xét xong. Những bài thi ấy bày trong buồng nhà trường từ thứ tư 29 août 1928 đến chiều thứ sáu 31 août (sáng từ 7 giờ 30 đến 10 giờ, chiều từ 1 giờ đến 6 giờ 30).

Công chúng có thể vào xem trong những ngày giờ ấy được.

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày chủ-nhật 2 Septembre hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, qua Pakhoi, Hoihow và Fortbayard.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (Đường Nhật) đến ngày thứ ba 4 Septembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong rồi chuyển sang tàu *Hakone-Maru* của Nhật. Tàu này có ghé Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ hai 3 Septembre.

Tin đường sắt. — Vì trận bão rớt với mưa dữ ngày hôm qua mà đường sắt hư hỏng nhiều lắm, hiện mới biết những tin sau này:

Moncay 29 août: Đường thuộc-địa số 4 từ Đình-lập đến Moncay không đi được vì nước sông lên to quá. Nếu trời không mưa nữa thì đường bị mắc nghẽn ít ra cũng tám ngày.

Hoa-bình 29 août: Vì nước sông Mai chảy mạnh quá, nên cái cầu xi-măng đi vào tỉnh lị bị trôi mất một quãng 6 thước ở chỗ đầu cầu. Các xe cộ không đi lại được. Hiện đang chữa kịp để giao-thông ngay được.

Phủ-lạng-thương 29 août: Đường thuộc-địa số 1 bị ngập đến 10 phân từ kilomètre 34x9.0 đến 35x600 và từ kilomètre 37 đến 37x300. Phía tay phải đường (phía đông) lại bị lở. Nhưng xe ô-tô đi có ý cũng được.

Nam-định 28 août: Đường số 10 Nam-định đi Ninh-bình bị ngập mấy chỗ, dài đến 2,240 thước và cao nước 27 centimètres. Nhưng cũng đi được.

Đường núi-gôi đi Ninh-bình bị mắc nghẽn. — Ông chánh sở hỏa xa ở Núi-gôi báo tin rằng vì đường bị ngập nên ở kilomètre 101+100 không thể đi được. Đường sắt bị đá trôi đi mất một quãng chừng 100 thước, dù có thay xe cũng không đi được. Bởi vậy xe-hỏa từ Ninh-bình đến Núi-gôi phải đình hoãn lại, khi nào đi được sẽ có giấy yết.

Đường điện-báo cũng bị mắc nghẽn, còn đường điện-thoại thì bị đứt đến 10 kilomètres, trong khoảng Ninh-bình đi Núi-gôi. Mưa to, gió dữ không ngớt.

[illegible] sinh trường sư phạm có tên sau này, đã có bằng thành-chung, đều được bổ kể từ ngày 1er septembre 1928.

Bổ giáo học hạng tám:

MM. Nguyễn-văn-Hồng, Nguyễn-quí-Bảo, Đặng-đình-Nam, Đào-trọng-Hiếu.

Bổ phụ biện niên bổng 528 $

M. Nguyễn-đình-Khải.

Các cựu học sinh lớp sư phạm có tên sau này đều được bổ.

Bổ giáo học thì sai tập sự

MM. Nguyễn-huy-Kinh, Trần-văn-Khoa, Vũ-tôn-Quyền, Trần-ngọc-Chuy, Nguyễn-văn-Khôi.

Bổ phụ biện niên bổng 270 $

MM. Phan-văn-Lợi, Trịnh-văn-Thụ, Ng.-đình-Tuấn, Dương-ngọc-Bình, Phạm-đức-Kinh, Trần-đức-Chiểu, Nguyễn-văn-Thọ, Ng.-đình-Huấn.

MUỐN BÁN 1· — 1 cái nhà rất trang lệ, rất tiện cho việc mở hiệu tàu thủy, hoặc mở thương cục. Ở chính giữa thành-phố Haiphong, phố place-Nationale, số 2.

2· — 1 cái nhà rất tiện lợi về đường buôn bán, phố Bờ-Sông, Hanoi, số 110.

Muốn mua, xin đến hỏi Quan Chánh Quản-lý sở Giang-Hải Vận Tải, số 138, phố Bờ-Sông, Hanoi. 7.503

CÔNG-TY ALFRED & Cie

63, Bđ Gambetta (đường hàng Bột)
HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:
Hanoi: Cinéma Pathé (Bờ-hồ)
Cinéma Tonkinois (hàng quạt)
Haiphong: Cinéma Gaumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng
Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ xem mất bao nhiêu của.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: Số [illegible]
Cinéma Pathé [illegible]
Nhà giấy: [illegible]

KHẨN TRỌNG. — Công-ty Alfred [illegible] không phải là cùng một hiệu với [illegible]

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng cụ Vũ Chính-Nguyên là thân phụ ông Vũ chính Bình, tức Vĩnh thuận, tạ thế ngày hôm qua ở xã Chuyên-tây Hà-đông, năm nay hưởng thọ 72 tuổi. Đến ngày 17 Annam hồi 7 giờ sáng sẽ làm lễ rước linh cữu an táng tại địa phận bản xã.

Bản quán có lời viếng cụ và chia buồn với quý quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau-đớn cáo phó để các cụ, các ông, các bà biết rằng, phụ quân, thân-phụ, tổ-phụ, tằng tổ-phụ chúng tôi là:

Monsieur VŨ-CHÍNH-NGUYÊN
Cựu chánh tổng, bát phẩm văn giai
hưởng thọ 72 tuổi

tạ thế ngày 15 tháng 7 năm Mậu-thìn tại tư-xá làng Chuyên-mỹ Hà đông. Thừa mệnh thân-mẫu chúng tôi định đến ngày 17 tháng 7 năm Mậu-thìn hồi 7 giờ sáng an-táng tại đồng làng chúng tôi.

Vị vong-nhân: Mme Phạm-thị-Bộ,
Cô-tử: Vũ-chính-Bình dit Vĩnh-Thuận và vợ con
Vũ-v-Đang và vợ con
Nữ-tử, Tế-tử: Vũ thị-Sâm, chồng con và cháu
Vũ-thị-Riềm chồng con và cháu
Vũ-thị-Điền và chồng con
Vũ-thị-Thịnh và chồng con
Vũ-thị-Tâm và chồng con

Lời đăng báo này thay về giấy cáo phó

Ngạch công chính. — M. Phan-đình-Niên, Đông-dương cán sự lục lộ hạng ba (Agent-voyer indochinois) được thăng cán sự hạng nhì.

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-quang-Ru, có bằng tú tài Tây, được bổ tham-tá tập sự niên bổng 1.100 đồng vào ngạch các tòa sứ Bắc kỳ.

Ăn cắp ở hiệu Gô-đa. — Tên Nguyễn-Giao, 15 tuổi, quán làng Vạn-phúc huyện Võ-giàng, tỉnh Bắc-ninh ngụ tại phố hàng Dầu số nhà 31, vào làm công trong hiệu Gô-đa được gần ăn cắp một cái áo nịt trẻ con dấu vào trong áo để lúc ra về thì lấy nhưng có người bán hàng trông thấy, mách chủ ra bắt được quả tang liền báo sở mật thám đến bắt. Sau khám nhà tên Giao thấy hai đôi bít tất đàn bà rất ngắn đi làm tất đầu ống. Xét ra hai đôi tất ấy cũng là đồ ăn cắp ở hiệu Gô-đa. Hiện đã giải tên Giao sang tòa án tống giam.

Xin nhắc các ngài phàm rượu PERNOD thực hiệu phải có đủ ngần này chữ:

PERNOD PERE ET FILS

L'U. C. I. A. Đại-lý độc quyền

Cần người làm việc

Tại nhà máy nước cần ngay một viên kế-toán giỏi, chữ tây rõ khá. Hỏi ở đấy. Phải có giấy chứng chỉ tốt về công việc làm trước. Ai chưa thạo thì đừng hỏi, vô ích. 7.510

HỘI CHỢ HANOI

Năm nay sẽ mở bắt đầu từ 25 Novembre cho đến 9 Décembre 1928.

HỘI

Indochine films et cinémas

33, Bd Henri-Rivière, Hanoi

Bán đủ: Các thứ máy chiếu ảnh (Cinéma).
Các thứ máy chụp ảnh (Photo).
Các đồ dùng về Cinéma và ảnh.
Cho thuê: Các thứ films ảnh (Tây, Tàu, Ta).

Chụp films — làm films ảnh, có xưởng riêng.

Giúp vốn cho các nhà nhiệt thành muốn lập rạp Cinéma các tỉnh nhỏ.

Có máy điện, máy chiếu ảnh cho đi chiếu thuê các làng có hội.

Ai muốn dùng sẽ tính giá hạ.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY-NÓI SỐ 150

Các lớp từ Đồng-ấu (Cours Enfantin) đến Cao đẳng (Cours Supérieur) đến ngày 1er Septembre này sẽ khai giảng.

Giấy xin học phải gửi đến Trung-Bắc Học-Hiệu, số 22, phố Nhà thờ (rue Lamblot). Trường học không nhận những trẻ con đến xin học lấy một mình. Phải có người nhà đưa đến, hoặc có giấy của phụ huynh gửi đến thì trường học mới nhận.

Kỳ thi Đông dương y-sĩ mới rồi — Danh sách các viên y-sĩ thi sát thi đỗ Đông-dương y sĩ (médecins indochinois) ngày 4 juin 1928 như sau này:

MM. Đặng-văn-Cương, Henri Marcel, Đỗ xuân-Gia, Lâm-chấn-Minh, Trần-văn-Lai, Lý-đình Thám.

Các viên y-sĩ trên đó đều được bổ làm Đông-dương y sĩ tập-sự kể từ ngày 1er juin 1928.

Một đứa trẻ bị bán sang Tàu đã về được. — Ng-văn-Thê, 16 tuổi quán làng Yên-cố phủ Kiến-xương, tỉnh Thái-bình, bị một người đàn bà dỗ đem sang Tàu bán từ lúc 13 tuổi. Nay tên ấy thân trình đến tòa lãnh sự Pháp ở Long tcheou xin giải về quê quán, nên đã cho đưa về làng, giao trả bố mẹ.

Chết đường. — Ngày hôm qua vào hồi 10 giờ đêm, M. Lê-Tâm ở phố hàng Gai số nhà 83 đưa đến sở cẩm tử thi một đứa hài nhi tên là Lê-thị-Nhâm được 5 tháng khai rằng khi đương đem vào nhà thương thì đã chết. Hiện đã đưa vào nhà xác để đem đi trên-

Mất trộm. — M. Bùi-tuấn-Minh, thư ký ở sở công-ty Vân-nam trọ trong rãy nhà cho thuê ở [illegible] đơn số 185—186 khai ở sở cẩm hôm 26 rạng ngày 27 bị kẻ trộm vào lấy mất quần áo đáng giá 80 đồng.

Mấy việc ăn trộm nữa. — Vũ-đức-Thanh 36 tuổi thợ may ở nhà 20 phố [illegible] bị tầm nã về tội [illegible] 220 đồng của M. Lê-thuận-Khoát ở hàng Đào đã phải bắt để xét hỏi.

Sở mật-thám đã cho xét hỏi về việc một người Tây ở Hanoi thưa mất trộm đồ vật và đồ nữ trang đáng giá 400 đồng.

Cái nạn ô tô. — Theo lệnh quan biện lý Hanoi, sở mật-thám đã xét thêm về cái nạn ô tô xảy ra ở đường Hanoi đi Phủ-lý phải ba người bị thương chỗ ngang làng Yên-phụ trông ra.

Có xe ô-tô mời chở khách thập-phương chạy từ 6 giờ sáng đến 12 giờ đêm trong mấy hôm hội «Hợp-thiện» làm chay.

Từ 17 đến 21 tháng 7 ta hội «Hợp-thiện» làm chay phả-độ cho các quan [illegible] đàn Lục-cúng, đàn khai-phương phá-ngục, đàn Kết, đàn Mông-sơn thí-thực, vân vân...

Cho tiện việc lễ bái và đi vãng cảnh của thập phương, nên hội có nhờ Mme Larrivé cho chạy mấy cái xe ô-tô: ngày chạy từ chỗ hết tàu điện (Ngã tư Trung-hiền) cho đến chùa Phúc trang rồi lại đón khách ra, ban đêm chạy cho đến bốp ở Cầu Rền cổng nhà Riêm.

7.509 *Hội «Hợp-thiện» lại cáo*

ĐI NGHỈ MÁT ĐÃ VỀ

Y-khoa bác-sĩ Sarraithé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 295

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh [illegible], bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá

BÁN RẺ:

Một cái quạt điện;

Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;

Một cái máy điện cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.

Hỏi tại nhà in Trung-Bắc
7.450 *63, phố hàng Bông*

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP NOFAL.

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-hương, *A. Dejean de la Batie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1º QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2º QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3º HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá...... 1.00
4º THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá.... 3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Tiểu-thuyết NHỮNG KẺ KHỐN NẠN chỉ còn một kỳ ngày mai nữa là hết.

Từ kỳ báo ngày thứ hai sau trở đi, sẽ đăng một tập du ký rất hay LES AGOUGLOUS (tên một dân-tộc mọi rợ có lông có lá ở Phi-châu)

Chư động trong truyện là ông Louis Vaissié *hiện làm quan tòa bên xứ* Tunisie. *Dịch-giả là ông Mộ lận Phùng-huy Bích.*

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON TÂY-LAI VÔ THỪA NHẬN
(Société [illegible] aux Enfants [illegible] Franco-Indochinois)

Những số tiền được kể sau này:

1	số được	[illegible]	20	số được	100$00
1	»	1.500,00	29	»	50,00
1	»	1.000,00	29	»	25,00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỐ:

NHẤT-ĐỊNH đến ngày thứ hai 1er OCTOBRE 1928 thì mở số tại tòa Đốc-lý Hanoi

GIÁ BÁN: mỗi vé .... 1$00

Có bán vé tại Bản-quán

Các người ở ngoài muốn mua, xin [illegible] Recommandé [illegible] như sau này:

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0$25

Tin sau cùng

Một đường nhiếp ảnh vô-tuyến điện

Báo Matin đã làm lễ khai đường nhiếp ảnh vô tuyến điện thứ nhất từ Pháp đến Anh, có quan học bộ tổng trưởng Herriot, quan Chiến tranh bộ tổng-trưởng Painlevé, và quan thương mại bộ tổng trưởng Bokanowski đến dự lễ.

Một việc đình-công ở quận Nord

Có tin rằng trong nghề dệt ở quận Nord có cái lo đình công. Ban hội đồng của các chủ liên hiệp ở Roubaix, có tuyên bố rằng các chủ không chịu tăng lương viện lẽ rằng cái giá sinh hoạt tính ra trước là 7,96 đã hạ xuống 6,64. Hội đồng nhắc lại rằng trong ba tháng đình công về 1921, tổn hại về tiền công của thợ mất 180 triệu và tổn hại về việc buôn bán mất mấy nghìn triệu. A. R. I. P.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ông nghị-viên Gaston Gérard tới nơi. — Sáng qua ông nghị-viên Gaston Gérard, xã trưởng thành Dijon đã ở Hanoi xuống tới nơi, có quan cai trị Damiens, chánh văn-phòng quan Toàn-quyền cùng đi với ngài.

Hồi 11 giờ 55, quan Đốc lý Klein mời ông nghị Gérard ra dự tiệc tại khách sạn Commerce, có đông các nhà thân thương trong thành phố đến dự. Tiệc xong, quan Đốc lý có nói mấy lời chúc mừng ông nghị.

Tối qua, hồi 6 giờ, ông quản lý hãng tàu Messageries Maritimes có đặt tiệc champagne mừng ông Gaston Gérard.

BẮC-NINH

Mở một lớp thành chung tại Bắc-ninh. — Đến ngày 14 tháng sáu năm 1928 này tại trường con trai tỉnh Bắc-ninh sẽ mở một lớp thành-chung dạy theo chương-trình năm thứ nhất các trường Pháp-Việt cao-đẳng tiểu-học.

Lớp học ấy thuộc về quan thanh tra các trường hạt xứ Bắc-ninh trông nom và cho những học trò quê quán ở Bắc-ninh hay các tỉnh lân cận.

Những thí-sinh thi vào lớp học ấy phải có bằng Sơ-học Pháp-Việt và tính đến ngày mồng một tháng giêng năm 1929 không được quá 16 tuổi.

Đơn xin thi phải gửi đến quan thanh-tra các trường tỉnh Bắc-ninh và kèm theo:

1. Một bản khai-sinh hay giấy chứng chỉ thay giấy khai-sinh.
2. Bằng Sơ-học Pháp-Việt của thí-sinh, hay một bản sao bằng ấy mà có quan [illegible] nhận thực hoặc giấy nhận thực đã đỗ bằng ấy.
3. Quyển học bạ (livret scolaire) của thí-sinh xin tại quan Đốc-học trường mình học sau cùng mà phải dán ảnh mới.

HAIDƯƠNG

Đánh chết vợ. — Hôm vừa rồi một người phu tên là Ng-văn-Ba. Không biết bất bình gì với vợ Trần-thị-Tỵ, mà đánh vợ một trận [illegible] đá, đến nỗi vợ ngất đi rồi chết. Hiện người chồng [illegible] đã giam để xét.

Việc Nam-kỳ

CANTHO

Cái án mạng gớm ghê ở làng Phong-thạnh, *(Tiếp theo).*

Kết quả vụ Phong-Thạnh này rồi, tòa Đại hình kêu án năm người bị cáo xong, [illegible] người được tha, hai người bị tù, có kẻ lại nói rằng kêu án thật nhẹ. Mà án ấy cũng có nhẹ thật, [illegible] tên đầy đều là kẻ còn [illegible] [illegible] Tournier. [illegible]

Đứa phạm [illegible] chúng tôi đã nói là Ngô-văn-Huấn chủ quận Cà-Ray, hội-đồng quản hạt, tay đại thiện của quốc dân!! Tuy trong vụ Phong-Thạnh này, Huấn không phải là người bị cáo, nhưng cũng bảo đã rõ biết vụ là đứa thủ phạm, giết thác hết năm mạng người. Quan Chưởng-lý Moreau điểm mặt va mà nói rằng: «Ngô-văn-Huấn, vì chú mà có vụ án mạng này, vì chú mà Tournier và bốn người An-nam bị thác oan, rõ ràng chú là đầu giây mối nhợ vụ án mạng ở Phong-Thạnh».

Mấy lời của quan Chưởng-lý Moreau vừa nói trên đó, chính là lời kêu án Ngô-v-Huấn.

Cầnthơ 17 Août. — Buổi chiều tòa nhóm lại kêu Hồ-thị-Trân lên. Hồ-thị-Trân đây là thông gia của Ngô-văn-Huấn, người mua mấy mẫu đất ấy lại của tên Mã-Ngân gọi là ban-Tác. Bà cũng là người có tuổi, trú ngụ tại Saigon.

Quan chánh-tòa. — Tên khách trú Mã-Ngân bán đất cho bà phải chăng?

— Phải, tôi mua đất ấy hai mươi hai ngàn đồng.

— Đất ấy được mấy mẫu?

— Trên 29 mẫu.

— Bà có biết rằng đất ấy có công của Tại khai phá ra chăng?

— Tôi không biết việc ấy, và lại khi đó tôi ở tại Càmâu.

Rồi đó Hồ-thị-Trân mới thuật lại những việc lòng-dòng sau khi mình mua đất ấy đến đỗi phải kiện với Tòa-hộ xử cho mình được quyền thâu lúa.

— Sau khi có vụ đổ máu ở Phong-Thạnh, bà có xin bày tờ bán đất có chăng?

— Có, ấy là tôi sợ rầy rà sau này.

Quan chánh-tòa liền kêu Nguyễn-văn-Tại đứng dậy. Tại xin tòa hỏi Hồ-thị-Trân coi bà có biết rằng đất ấy mình có công khai phá mới thành nên ruộng tốt chăng.

Tòa hỏi thì Hồ-thị-Trân trả lời rằng:

— Tôi biết Tại là người có công khai phá đất ấy.

Tại. — Đất của tôi khi đó, nói là mua cho Huấn và đem giấy bán tại mình Ngô-văn-Huấn, còn Hồ-thị-Trân này là thông gia của Huấn.

Hồ-thị-Trân đáp lại rằng:

— Tôi mua đất ấy của Mã Ngân và đã tính toán với Mã-Ngân.

[illegible] Mã-Ngân nghèo hay sao mà phải bán?

— Tôi không biết Mã Ngân giàu hay nghèo.

Quan Chưởng lý. — Nội đây có nhiều người cũng muốn đổi sự giàu của mình với sự nghèo của tên Mã-Ngân này.

Tại. — Không ai mua được đất ấy. Duy có Huấn biết rõ [illegible] xin khẩn đất. Lúc phát mũi súng về một tay bộ hạ của Huấn nữa. Đấy chiếu các ngài cũng thấy rõ.

Hồ-thị-Trân về chỗ ngồi rồi tới đến phiên người chứng khác là Ng-việt-Trọng, là người thay mặt mua bán cho Mã-Ngân.

Người này khai rằng không biết điều gì về việc ấy cả, nên tòa bảo [illegible] người nói đó Mã-ngân kêu là ban Tác lên.

Tên này ốm và cao, bước lên chắp hai tay mà xá tòa.

Quan Tòa hỏi va vì sao mà mua đất ấy lại của tên Dương?

— Tôi mua của Dương [illegible] Mẫn và Biện ba mươi hai mẫu, cả thảy là [illegible]. Trước khi mua tôi có hỏi [illegible] quan [illegible] trong làng coi mua đất [illegible] chăng thì [illegible] trả lời rằng không có. Tôi liền mua và sai tá điền ra trồng tỉa năm 1925.

Quan chưởng lý. — Chú nói láo rồi. Giấy bán làm năm 1917. Chú nói rằng mua [illegible] khi đó Biện [illegible] quyền khẩn chỗ đất ấy. Khám xét đất chỉ nói có mười mẫu mà thôi. Thứ mua đất ấy mỗi mẫu chỉ có năm [illegible]

(Xem trang thứ ba cột thứ ba)

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển.... 0$80
Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho ông [illegible]
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

... Je vais vous expliquer, mes enfants, c'est même pour cela que je suis content de vous voir. Le jais noir vient d'Angleterre, le jais blanc vient de Norvège. Tout ceci est dans le papier que voilà, que vous lirez. Pour les bracelets, j'ai inventé de remplacer les coulants en tôle soudée par des coulants en tôle rapprochée C'est plus joli, meilleur, et moins cher. Vous comprenez tout l'argent qu'on peut gagner. La fortune de Cosette est donc bien à elle. Je vous donne ces détails là pour que vous ayez l'esprit en repos.

La portière était montée et regardait par la porte entre-bâillée Le médecin la congédia, mais il ne put empêcher qu'avant de disparaître cette bonne femme zélée ne criât au mourant :

— Voulez-vous un prêtre ?

— J'en ai un, répondit Jean Valjean.

Et, du doigt, il sembla désigner un point audessus de sa tête où l'on eût dit qu'il voyait quelqu'un.

Il est probable que l'évêque en effet assistait à cette agonie.

Cosette, doucement, lui glissa un oreiller sous les reins.

Jean Valjean reprit :

— Monsieur Pontmercy, n'ayez pas de crainte, je vous en conjure. Les six cent mille francs sont bien à Cosette. J'aurais donc perdu ma vie si vous n'en jouissiez pas! Nous étions parvenus à faire très bien cette verroterie-là. Nous rivalisions avec ce qu'on appelle les bijoux de Berlin. Par exemple, on ne peut pas égaler le verre noir d'Allemagne. Une grosse, qui contient douze cent grains très bien taillés, ne coûte que trois francs.

Quand un être qui nous est cher va mourir, on le regarde avec un regard qui se cramponne à lui et qui voudrait le retenir. Tous deux, muets d'angoisse, ne sachant que dire à la mort, désespérés et tremblants, étaient debout devant lui, Cosette donnant la main à Marius.

D'instant en instant, Jean Valjean déclinait Il baissait ; il se rapprochait de l'horizon sombre. Son souffle était devenu entermittent; un peu de râle l'entrecoupait. Il avait de la peine à déplacer son avant-bras, ses pieds avaient perdu tout mouvement, et en même temps que la misère des membres et l'accablement du corps croissait, toute la majesté de l'âme montait et se déployait sur son front. La lumière du monde inconnu était déjà visible dans sa prunelle.

Sa figure blêmissait et en même temps sourfait. La vie n'était plus là, il y avait autre chose. Son [illegible] des ailes

Il fit signe à Cosette d'approcher, puis à Marius; c'était évidemment la dernière minute de la dernière heure, et il se mit à leur parler d'une voix si faible qu'elle semblait venir de loin, et qu'on eût dit qu'il y avait dès à présent une muraille entre eux et lui.

Approche, approchez tous deux. Je vous aime bien. Oh! c'est bon de mourir comme cela! Toi aussi, tu m'aimes, ma Cosette. Je savais bien que tu avais toujours de l'amitié pour ton vieux bonhomme. Comme tu es gentille de m'avoir mis ce coussin sous les riens! Tu me pleureras un peu, n'est-ce pas? Pas trop. Je ne veux pas que tu aies de vrais chagrins Il faudra vous amuser beaucoup, mes enfants. J'ai oublié de vous dire que sur les boucles sans ardillons on gagnait encore plus que sur tout le reste. La grosse, les douze douzaines, revenait à dix francs, et se vendait soixante. C'était vraiment un bon commerce. Il ne faut donc pas s'étonner des six cent mille francs, monsieur Pontmercy. C'est de l'argent honnête. Vous pouvez être riches tranquillement. Il faudra avoir une voiture, de temps en temps une loge aux théâtres, de belles toilettes de bal, ma Cosette, et puis donner de bons dîners à vos amis, être très heureux. J'écrivais tout à l'heure à Cosette. Elle trouvera ma lettre. C'est à elle que je lègue les deux chandeliers qui sont sur la cheminée. Ils sont en argent; mais pour moi ils sont en or, ils sont en diamant; ils changent les chandelles qu'on y met, en cierges. Je ne sais pas si celui qui me les a donnés est content de moi là-haut. J'ai fait ce que j'ai pu. Mes enfants, vous n'oublierez pas que je suis un pauvre, vous me ferez enterrer dans le premier coin de terre venu sous une pierre pour marquer l'endroit C'est là ma volonté. Pas de nom sur la pierre. Si Cosette veut venir un peu quelquefois, cela me fera plaisir. Vous aussi, monsieur Pontmercy. Il faut que je vous avoue que je ne vous ai pas toujours aimé; je vous en demande pardon. Maintenant, elle et vous, vous n'êtes qu'un pour moi. Je vous suis très reconnaissant. Je sens que vous rendez Cosette heureuse. Si vous saviez, monsieur Pontmercy, ses belles joues roses, c'était ma joie; quand je la voyais un peu pâle, j'étais triste. Il y a dans la commode un billet de cinq cents francs. Je n'y ai pas touché. C'est pour les pauvres. Cosette, vois-tu ta petite robe, là, sur le lit? la reconnais-tu? Il n'y a pourtant que dix ans de cela. Comme le temps passe! nous avons été bien heureux. C'est fini. Mes enfants, ne pleurez pas, je ne vais pas très loin. Je vous verrai de là. Vous n'aurez qu'à regarder quand il fera nuit, vous me verrez sourire. Cosette, te rappelles-tu Montfermeil?...

A SUIVRE

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

..Âu là để ta phân-giải cho hai con nghe. Sở-dĩ hôm nay ta gặp hai con mà ta mừng là mừng vì thế. Hạt cườm đen thì do bên Anh-quốc đem sang, hạt cườm trắng thì do nước Na-uy đem lại. Vả đã có tờ giấy ta viết rõ để kia rồi, hai con đọc mà xem. Vòng đeo tay thì ta có nghĩ ra một cách mới, cái cốt bằng *tôn* ngày xưa họ hàn thì ta gò nó lại. Nó vừa đẹp hơn, bền hơn mà lại rẻ công hơn. Hai con xem thì hiểu làm nghề ấy lợi nhiều. Vậy thì cái vốn của *Cosette* đó thật là của *Cosette*. Ta nói cho hai con rõ điều ấy để mà đừng băn-khoăn lo ngại gì nữa.

Mụ canh-cồng bỗng cũng trèo lên, nhân cửa bỏ ngỏ mà dòm vào. Ông thầy-thuốc đã xua mụ đi, nhưng mụ cũng kịp nói với một câu cho người hấp-hối nghe tiếng :

— Có muốn một thầy-cả chăng?

Ông trả lời :

— Ta đã có thầy-cả sẵn đây rồi.

Rồi thì ông trỏ tay lên phía đầu giường, hình như là mắt ông quả có nom thấy ai đứng ở phía ấy vậy.

Mà có lẽ ông giám-mục ngày xưa, đã hiện đến để chứng-giám cuộc lâm-chung ấy.

Cosette khẽ lấy một cái gối luồn dưới lưng ông.

Ông lại nói :

— *Pontmercy* ông hỡi, xin ông chớ lo sợ, tôi xin ông. Cái số bạc sáu-mươi vạn đó thật là của *Cosette*. Vì bằng ông không tiêu dùng nó đi, thì chẳng hóa ra tôi uổng mất cả một đời tôi ru! Chúng tôi luyện mãi sau chế thứ hàng đó được khéo lắm. Tranh-cạnh được cả với hàng Bá-linh. Duy thứ pha-lê huyền thì không bao giờ mình làm được bằng bằng đồ Đức-quốc. Một mớ, là nghìn hai trăm hột gọt rũa rất khéo mà chỉ bán có ba phật-lăng.

Phàm khi người thân-yêu của chúng ta sắp chết, thì cái mắt ta nhìn như thể bám lấy giữ lấy vậy. Hai vợ-chồng lo sợ, không biết nói thế nào với cái chết, thất-kì hi-vọng, mình-mẩy run lên, cứ cầm tay nhau mà đứng đó.

Ông *Jean Valjean* thì mỗi chốc một thấy kém đi, thấy xuống, thấy gần cái nhỡn-giới mù mịt. Hơi thở thì cách quãng, thỉnh-thoảng bắt ra một cái. Tay thì khó nhọc mới nhấc lên được. Hai chân thì thẳng mất rồi. Tứ chi và thân-thể liệt-nhược đi bao nhiêu thì hình như tinh-thần lại vựng lên cả trên trán. Cái khí-sáng ở bên thế-giới kia, hình như đã có phản-chiếu vào trong hai đồng-tử.

Cái mặt ông vừa tái ngắt đi vừa tươi-tỉnh ra. Sinh-khí thì đi đâu mất rồi, nhưng có cái gì khác thế vị vào cho sinh-khí. Hơi thở thì như lạc rồi, nhưng con mắt nhìn thì lớn ra vậy. Thật là một cái xác, mà nghe như xác đương mọc cánh.

Ông ra hiệu bảo *Cosette* lại gần, rồi ông lại ra hiệu cho *Marius*. Hẳn là đã đến cái phút sau cùng của cái giờ [illegible], mà tiếng ông nhỏ quá hình như tiếng từ đâu xa mà nghe văng-vẳng thấy vậy, ngay từ bây giờ cũng đã hình như có bức tường ngăn cách rồi. Ông nói rằng:

— Lại gần đây con, lại gần đây hai con. Ta thương yêu hai con vô-hạn. Ta được chết như vậy, là thỏa lắm! *Cosette* con hỡi, con cũng thương-yêu ta đấy nhỉ. Ta vẫn biết rằng bao giờ con cũng có lòng thương đến lão này. Con để cái gối lót xuống dưới lưng ta như thế, thật là tốt lắm, ngoan lắm! Rồi thì con khóc ta một chút nhé? Nhưng đừng khóc nhiều, nghe. Ta không bằng lòng để cho con có sự buồn-rầu thật. Hai con ơi, rồi thì ăn chơi nhiều cho thỏa-thích, nghe. À, ta quên dặn các con một điều, làm thứ khóa sắt (để khóa dây da, dây lưng) mà không có đinh gài ở giữa, thì lợi hơn cả các thứ khác. Một mớ nó, nghĩa là mười-hai tá, vốn làm chỉ mất có mười phật-lăng mà bán được những sáu chục. Thật là một món buôn có lời nhiều. Vậy thì *Pontmercy* ông hỡi, ông chớ nên lấy chi làm lạ cái món tiền sáu-mươi vạn đó. Tiền đó là tiền nhân-nghĩa. Ông có thể yên lòng mà giàu-có. Rồi nên sắm lấy một cỗ xe, thỉnh-thoảng nên mướn một phòng riêng mà ngồi coi hát, phải may những xống áo đi nhảy lịch-sự cho *Cosette*. Rồi thì *Cosette* xem bức thư ta viết lại kia. Ta để lại cho *Cosette* đôi nến để trên lò khói kia nữa. Nó thì bằng bạc, nhưng đối với ta thì nó là bằng vàng, nó là bằng ngọc kim-cương; mua đôi nến vài xu cắm lên đó mà thắp, thì nó thành ra bạch-lạp rất quí để bầy thờ (trong các lễ trọng-thể). Ta không hay người đã cho ta đôi nến ấy, bây giờ ở trên thiên-đàng có bằng lòng ta chăng. Ta cũng đã ở hết sức cho được lòng người. Hai con ơi, hai con chớ có quên rằng ta đây là một kẻ nghèo-nàn, vậy khi ta chết rồi thì hai con khá đem chôn ta vào một chỗ xó nào cho xong thì thôi, một viên đá để trên gọi là đánh dấu cũng đủ rồi. Ý muốn sau cùng của ta là như thế. Mà chớ có khắc tên tuổi gì ở trên viên đá, nghe. Nếu một đôi khi *Cosette* có rảnh mà đến thăm thì ta cũng được vui lòng dưới chín suối. Ông cũng vậy, *Pontmercy* ông hỡi. Tôi cần phải thú thật với ông rằng, bây giờ tôi mới có lòng ái-mộ tôn-ông, chứ trước kia tôi vẫn là oán giận. Điều ấy thì tôi xin lỗi cùng ông. Bây giờ thì con nhỏ với ông, đối với tôi coi như một người mà thôi. Tôi đội ơn ông lắm lắm. Tôi nghe thì biết rằng ông làm cho *Cosette* vẻ-vang sung-sướng. *Pontmercy* ông hỡi, ông có biết chăng, hai cái má đỏ hây-hây của nó, đó là cuộc vui-vẻ của tôi. Hễ bao giờ tôi thấy nó xanh da một chút, là tôi ưu-phiền vô-hạn. Trong tủ áo kia có một cái giấy bạc năm-trăm phật-lăng. Tôi chưa động đến. Số bạc đó là để làm phúc cho những nhà nghèo. *Cosette* con hỡi, con có nom thấy bộ áo nhỏ của con ngày xưa còn đó, ta để trên giường kia không? Con có còn nhớ đó chăng? Mới có mười năm qua đây thôi mà. Năm tháng sao mà chóng qua như vậy! Hai cha con ta kể đã được cùng nhau sung-sướng biết là bao. Giờ thì hết cả rồi. Hai con ơi, chớ khóc làm chi, cha không đi xa lắm đâu mà. Tới chỗ đó cha có thể quay lại nhìn hai con được. Cứ đêm khuya hai con nhìn vào bóng tối, thì sẽ thấy ta cười. *Cosette* con hỡi, con có còn nhớ *Montfermeil* hay không?...

(Còn nữa)

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Xích thược (赤芍)

Xích-thược cũng là một loài thược dược, mà khác giống đó thôi.

Công dụng

Xích-thược tả chứ không bổ, tán chứ không liễm, cho nên bệnh ung nhọt, bệnh phù thũng, bệnh huyết ứ, bệnh khí kết, cả cho đến sưng dạng ban chẩn vân vân, nhất thiết phải cần dùng xích-thược.

Trừ ra bệnh hư nhiệt giả nhiệt, thì không nên dùng.

Hoàng cầm (黃芩)

Tính chất khí vị

Hoàng-cầm vị khổ, khí đại hàn, không có chất độc.

Công dụng

Hoàng-cầm hơn tè, nó thẳng tới vào thủ thái âm phế kinh, thủ thiếu âm tâm kinh, thủ thái dương minh tiểu tràng kinh, thủ dương minh đại tràng kinh, và túc thiếu dương đởm kinh.

Hoàng-cầm chủ khư tà, táo thấp thắng nhiệt, cho nên bệnh tà nhiệt, thấp nhiệt, phi hoàng-cầm không chữa khỏi, mà an thai, định thống (đau bụng), cũng cần dùng đến hoàng-cầm, có rằng hoàng-cầm vừa thăng vừa giáng, trị liệu thượng (chữa chứng bệnh ở trên) liệu hạ (chữa chứng bệnh ở dưới), phải nên phân biệt, đại khái cái nào to xốp và nhẹ, khi chủ thăng thì dùng để thanh phế, (hóa đờm chỉ thấu) cái nào nhỏ trắc và nặng, khí chủ giáng, thì dụng để hoạt trang (khoái lị trừ thấp,) mà hợp tễ lợi dụng, thì định thống phải hợp với hoàng-liên, an thai phải hợp với sa-nhân bạch-truật, và chứng tả nhiệt nên dùng sống, hỏa tì vị nên bạn sao rượu, an thai cũng sao rượu mà nên dùng quá, dùng kém, y pháp mới công hiệu, còn bệnh tiết tả do tì thận hư, hoặc huyết hư thai động, và nhất thiết hư nhiệt, thì cấm kị.

Xuyên-hoàng-liên (川黃連)

Xuyên-hoàng-liên nghĩa là hoàng liên sản ở Tứ xuyên.

Tính chất khí vị

Xuyên-hoàng-liên vị khổ, khí hàn không có chất độc.

Côngdụng

Xuyên-hoàng-liên chủ thanh tâm, điều vị, hóa đờm, tả can, lương huyết táo thấp, khai uất, tán nhiệt, trừ phiền, giải khát, sát trùng, an vưu, (trùng, vưu là run, sán) cùng mộc-hương hòa tễ thần trị bệnh lị, cùng sơn-chi hòa tễ, thần trị bệnh chỉ, cùng quan quế hòa tễ, thần trị bệnh tâm thận bất giao, (tâm hỏa không hạ giao với thủy, thận thủy không thượng giao với hỏa) công dụng thần hiệu lắm, chỉ trừ ra bệnh hư phiền táo khát, hoặc đàn bà sản hậu huyết hư phát nhiệt, tiết tả, phúc thống (đau bụng) và nhất thiết tả lị phi lị, là không nên dùng thôi, nhưng hoàng-liên tính bẩm thuần âm, sao chế phải đúng phép mới công hiệu, cổ nhân dùng hoàng-liên bạn sao rượu cũng có, bạn sao nước gừng cũng có, bạn sao ngô-thù-du cũng có, chả cũng là có ý dụng hàn viễn hàn đó chăng, các nhà phải nên xét biết.

Hồ-hoàng-liên (胡黃連)

Hồ-hoàng-liên cũng là hoàng-liên, mà sinh khác thổ ngơi đó thôi, thổ ngơi đã khác nhau thì công dụng cũng khác nhau, cho nên người ta phải phân biệt ra làm hai giống.

Công dụng

Hồ-hoàng-liên chủ trị cốt chưng lao nhiệt, ôn ngược, trưng nhiệt, và nhất thiết tà nhiệt, thấp nhiệt, hư nhiệt phục nhiệt, bất cứ đàn ông đàn bà trẻ con người lớn đều thần hiệu.

Phòng phong (防風)

Tính chất khí vị

Phòng-phong vị vừa cam vừa tân, khí ôn, không có chất độc.

Công dụng

Phòng-phong là thuần dương phong dược, nên tả nó thẳng tới vào thủ dương minh đại tràng kinh, và túc thiếu dương đởm kinh,

Phòng-phong chủ trị phong thấp phạm du phong (bệnh thuộc nửa mình đằng trên, như buốt đầu) đau mắt, mặt sần ngứa, chả hạn) phục phong (bệnh thuộc nửa mình đằng dưới như chân xưng hoặc tê, chai chân gối đau rừ, chả hạn) thiên khô phong (bệnh thuộc nửa mình bên tả hoặc nửa mình bên hữu, như cân mạch co rút hay rời mỏi, chả hạn) chu tí phong, (bệnh thuộc toàn thân như sang dạng, bạch điến, chả hạn) phòng-phong đều có thể chữa khỏi, mà nhất là tả, bài nùng, (mủ nhọt), sưu can thuộc khí công hiệu lại nghiệm hơn, chỉ trừ ra bệnh thuộc khí hư và huyết hư là cấm kị.

Lời cẩn án

Phòng phong là phong dược mà lại trừ thấp, vì phong có thể tán thấp, (xem như chỗ đất bùn lầm lội, mà có gió là khô, lẽ đó dễ suy biết) cổ nhân chữa bệnh sang lở thường dùng phòng-phong cũng ý nghĩa vậy, nhưng phòng-phong tán ôn tiết tấu, thì lợi chả bõ hại, cho nên người ta dùng phòng-phong tất phải hợp với kinh-giới là phong dược thuộc về huyết phần, cho được tán trợ nên công, chả có thể phương thư tán mĩ công dụng thì cho là thuốc thánh thuốc tiên, mà so sánh phẩm giá, thì lại ví như ti ăng đầy tớ để cho người ta sai khiến.

(Phòng-phong ố lê-lư, và giải phụ tử độc).

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Le PARFUM des HUMANITÉS
(SỬ-KÝ THANH-HOA)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
In chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin tính thêm tiền cước gửi
Recommandé: 0$30 thứ 2$00
và 0$20 thứ 1$00
CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
Rừng Bắc-giang, Rừng Phủ-vị, Rừng Hạ-cương
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có từng cây to từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
[illegible] NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam. Ai
[illegible]

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Minh quan xét án

(Tiếp theo)

Sáng hôm sau Họ-Tăng dậy sớm, mà Lương-thượng-Tân thì ngủ đến gần trưa mới dậy. Mở tủ lấy áo quần cho Họ-Tăng mượn lại dặn rằng

— Tình anh em ta xin nói thật. Cứ như ý kiến của ta, thì em đến nhà quan Thiêm-sự, nên vào đằng cửa trước, chứ không nên vào cửa sau vườn. Nếu nhà ấy có lòng tốt với mình thì tự khắc họ ân cần mời vào. Như họ không có ý mời mọc thiết tha, mà lại hỏi vào có việc gì, thì hiền đệ nên lấy tình là con ông bạn cũ đến chơi mà đối đáp lại, nói minh bạch cho mọi người đều biết. Chắc không ai dọa nạt nổi mình. Chứ như vào đấy mà lại đến cửa sau vườn thì là đi một cách ám muội, không đủ khiến cho người ta phải trọng cái nhân phẩm của mình. Hoặc là nhà ấy thấy hiền đệ nghèo, không muốn theo lời ước cũ gả con cho nữa, nên họ gọi đến sau vườn sai người ám sát, để cho con gái họ tiện đi lấy chồng khác cũng chưa biết chừng. Vậy thì hiền đệ nên nghe lời anh, có đến chơi đấy cứ thẳng cửa đằng trước mà vào.

Lương-thượng-Tân bảo như thế, là cốt dỗ cho Họ-Tăng đến chơi nhà họ Cố, vào cửa đằng trước, để nhỡ ra gặp quan Cố Thiêm sự ở ngoài vào trông thấy, thì việc không thành.

Lỗ-học-Tăng vốn người thật thà, nghe lời anh ngoại nói cũng có lý, liền về nhà thắng bộ áo quần lịch sự vào, đến nhà quan Cố Thiêm-sự cứ thẳng cửa trước mà vào. Học-Tăng tới nơi, người canh cửa tưởng rằng vào có việc quan, bảo rằng: Quan lớn tôi còn đến Đông-trang chưa về.

Họ-Tăng nói:

— Nhờ cậu vào bẩm với bà lớn rằng: Có tôi là Lỗ-học-Tăng xin vào bái kiến.

Tên canh cửa vào bẩm, phu-nhân nghe nói lấy làm lạ lùng, Bèn ra đứng nấp ở đằng sau nhà giữa ngó trông, thấy cậu này người trắng trẻo thanh tú, chứ không như cậu trước béo mà đen. Bèn sai mụ quản gia ra hỏi han gia sự cậu kỹ, thấy lời cậu này đáp lại quả nhiên là con quan Lỗ-liêm-Hiến khi trước thật.

Mạnh phu-nhân hôm trước thấy cậu công-tử giả, trong lòng cũng hơi có phần nghi hoặc, nay thấy cậu này diện mạo tuấn tú, ngôn ngữ văn nhã lấy làm tin. Ra hỏi rằng:

— Sao cậu hôm nay công-tử mới lại?

— Bẩm bà lớn, hôm kia chúng con bận có chút việc ở trong làng, chưa thể đi được. Đến hôm nay mới lại bái kiến, thật là chậm trễ lắm, xin bà lớn thứ lỗi cho.

Phu-nhân nói:

— Cậu đích thực là con quan Lỗ-liêm-Hiến khi xưa, tôi không còn ngờ nữa. Nhưng không biết hôm trước có anh nào mượn tên cậu đánh lộn vào đây!!

Phu-nhân mời Học-Tăng ngồi chơi ngoài sảnh-đường, rồi vào trong phòng nói chuyện sự tình cho con là nàng A-Tú biết. Đoạn lại nói chẳng qua là tự cha con làm hại con. May hôm ấy đưa tiền cho thằng gian ấy ngoài không ai biết. Song việc đã chót rồi, con cũng không nên quá nghĩ nữa. Nay, có chàng rể mới đến chơi ở ngoài kia, thực tự ta mời đến. Không còn vật gì tặng cho chàng nữa, thì biết tính thế nào.

Nàng A-Tú nghe xong, đứng ngẩn người ra nghĩ ngợi nửa giờ rồi nói sẽ rằng:

— Mời mẹ hãy cứ ra sảnh-đường ngồi chơi, để con sẽ liệu.

Phu-nhân ra ngồi sảnh-đường.

Lỗ-học-Tăng nói: « Con vì nhà nghèo nên khiếm lễ nhờ nhạc mẫu sai người đến bảo giúp cho như thế, thực là thâm ân, dù đến ngày chết cũng không quên được ». Nói xong thụp xuống đất lạy.

Phu-nhân sai mụ quản gia đỡ công tử dậy, tự nghĩ lại càng thẹn thùng, không biết đáp lại thế nào được. Sai mụ quản gia khép cửa ngoài sảnh-đường lại, rồi vào mời tiểu-thư ra tương kiến.

Nàng A-Tú ra, đứng ở sau mành trông thấy cậu này thanh tú, chứ không như cậu trước quê mùa, nghĩ thầm rằng: « Lần trước mình bị kẻ gian lừa dối, cậu này mới thật là Lỗ học-Tăng » Bèn nói rằng ba hôm trước thì thân thiếp là người của công-tử. Nhưng vì nay chậm mất hai ngày, nên thiếp không dám nói đến lời kết duyên với công-tử nữa, sự sau này thiếp vì thì thêm làm nhục nhà ngài là nơi Thanh bạch. Vả lại nay cũng không còn tiền của gì giúp cho công-tử nữa. Chỉ có chiếc thoa vàng tai với đôi xuyến vàng, kính tặng công-tử, gọi là tỏ chút thành tâm Xin công-tử kén người khác mà lấy, đừng có đem tâm nghĩ đến thiếp nữa.

Mụ quản gia đem chiếc thoa với đôi xuyến ra cho Lỗ-học-Tăng.

Học-Tăng không chịu nhận, chỉ nghi rằng nàng A-Tú không muốn lấy mình.

Nàng A-Tú lại nói:

— Mời công-tử hãy ngồi chơi đây, chỉ một lát nữa thì biết sự tình. Rồi xin công-tử đi về ngay, chớ lưu lại đây vô ích.

A-Tú nói xong khóc nức khóc nở đi vào trong phòng.

Lỗ-học-Tăng lại càng thêm nghi hoặc, tâu với Mạnh phu-nhân rằng:

— Con dẫu nghèo thật, nhưng không phải vì chút của bầu này mà lại. Ngày nay tiểu-thư nói thế, tựa hồ như có ý quyết tuyệt tình nghĩa, Sao bà lớn không bảo tiểu-thư cho một câu. Thấy con nghèo mà đối đãi lãnh đạm như thế, thì gọi đến đây làm gì?

Phu-nhân nói:

— Mẹ con tôi không có bụng nào khác đâu. Cái vì công-tử lại đây chậm trễ, nên tiểu-tâm có lòng phàn nàn đấy mà thôi.

Mạnh phu-nhân nói chưa rứt lời, thì thấy con liễu-hoàn ở đâu hớt hơ hớt hả chạy vào, sắc mặt tái mét, người run lập cập, vừa thở vừa nói rằng:

— Bẩm bà lớn, Tiểu-thư nguy mất rồi! phải vào ngay mà cứu họa may mới có cơ sống được!

Mạnh phu-nhân nghe nói giật mình vội vàng chạy vào tư các, thấy nàng A-Tú đã dùng tấm lụa tự ải, nằm chết sóng sượt ở trên giường, vội vàng gọi ra cứu cho con, thì thấy người còn nóng, mà hơi thở đã tắt. Kẻ thang người thuốc bời bời, chữa thế nào cũng không tỉnh hồi được nữa. Mạnh phu-nhân thương con, khóc lóc đau đớn thảm thiết. Sai con liễu-hoàn mời Lỗ công-tử vào soi.

Họ-Tăng theo liễu-hoàn vào tú các thấy tử-thi nàng A-Tú nằm chết sóng sượt ở trên cái nệm gấm.

Mạnh phu-nhân khóc rằng:

Ới hiền tế ơi, vợ con đã lìa dương thế rồi!

Họ-Tăng bật lên tiếng khóc to, nước mắt ràn rụa ướt đẫm vạt áo. Người ngoài ai nghe thấy tiếng khóc, cũng động lòng thương mà rớm nước mắt.

Mạnh phu-nhân bảo Họ-Tăng:

« Hiền-tế đừng lưu lại đây nữa, kẻo nữa mang tiếng lại hệ lụy đến ». Nói xong liền sai mụ quản gia đem thoa vàng xuyến vàng để vào tận tay công-tử, đưa ra ngoài cổng.

Mạnh phu-nhân sai khâm liệm cho nàng xong: sai người đi mời quan Cố-Thiêm-sự về. Nói với chồng rằng:

« Ý con gái không muốn nghe lời cha bảo, nên mới tự ải »

Quan Thiêm sự nghe nói tình như vậy, lấy làm hối quá, lại càng thương con vô cùng. Sai người sắm sửa quan quách tống táng.

Họ-Tăng về nhà, bụng nghĩ vơ vẩn, không biết rằng bởi duyên cớ sao mà nàng A-Tú tự ải, cầm đến cái thoa vàng xuyến vàng của nàng cho mình lại càng thương tâm. [illegible] bồi hồi năm canh không ngủ, hôm sau đến nhà cố giả bộ y-phục. Lương-phu-nhân nghe thấy cháu nói nàng A-Tú mới tự ải chết chiều hôm qua thì có ý lấy làm ngậm ngùi thương tiếc. Lưu Học-tăng ở lại chơi đây.

(Còn nữa)

Thạch-Bằng dịch thuật

La Pensée de l'Occident

(BIBLIOTHÈQUE DE TRADUCTIONS)

« Âu-Tây tư tưởng »

(Dịch-văn thư-xã)

NHỮNG TRUYỆN ĐÃ IN XONG RỒI:

1 — Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ
toàn bộ, 18 quyển nhỏ, mỗi quyển: 0$05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 1 00

2 — Tê lê mặc phiêu lưu ký
toàn bộ, 10 quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 0 60

3 — Lịch sử ông Paul Bert
có ba quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05

TIỀN CƯỚC GỬI RECOMMANDÉ:

1 bộ Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ.	0$30
1 bộ Tê-lê-mặc phiêu lưu ký.	0 20
3 quyển Lịch sử ông Paul-Bert	0 15
Cả ba thứ gửi làm một gói	0 40

Mỗi tháng xuất-bản hai quyển nhỏ, mà quyển số ít là 64 trang, giá mỗi quyển 0$05.

Các ngài ở xa muốn [illegible] bản-xã gửi dần sách, mỗi bản quyển nào gửi quyển ấy, thì xin cứ gửi cho 1$00 hay là 2$00 trước; khi nào tính tiền sách và tiền cước gần hết, bản xã sẽ có thư báo trước để các ngài lại gửi thêm tiền [illegible] mà xem

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes): chớ đừng gửi bằng timbres

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ 0f.10 (0$04) trở xuống: chớ đừng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension

---

QUYỂN THỨ NHẤT

« Việt-Nam Sử-Lược »

TRẦN-TRỌNG-KIM soạn

ĐÃ IN LẠI XONG RỒI

Giá: 0$80

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn giả: Victor Hugo

Dịch-giả: Nguyễn-văn-Vĩnh

Văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau

GIÁ BÁN:			
Phần thứ nhất, quyển thứ	1, mỗi quyển.		0$80
— —	2,	—	0,45
— —	3-4,	—	0.35
— —	5-6,	—	0.45
— —	7-8,	—	0.65
Phần thứ hai, quyển thứ	1,	—	0.45
— —	2-3,	—	0.50
— —	4-5-6,	—	0.60
— —	7-8,	—	0.50
Phần thứ ba, quyển thứ	1-2-3,	—	0.55
— —	4-5-6-7,	—	0.65
— —	8,	—	0.65
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển.			0.20
cả 12 quyển gói làm một			1.00

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đồ-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán

(Immeubles à vendre)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ.

Hỏi M. Nguyễn-văn-To [illegible] 8 phố hàng Trống Hanoi; sáng từ 7 giờ [illegible] giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.74.

Đồn-điền, ruộng, trại

(Concession, rizières, propriétés rurales)

MUỐN BÁN:

Một nhà gạch số 40-D, ở giữa phố Cầu-Gạo, Đáp-Cầu (Bắc-ninh).

14 mẫu ruộng cấy mùa và chiêm giáp Thị-cầu, xã Phương-vĩ, huyện Võ-giàng, tỉnh Bắc-ninh.

23 mẫu ruộng cấy mùa và chiêm, giáp Thị-cần, xã Đạo-chân, huyện Võ-giàng, tỉnh Bắc-ninh.

150 mẫu ruộng cấy mùa và chiêm, giáp gare Xuân-đào, xã Lê-xa, phủ Mỹ-hào, tỉnh Hưng-yên.

Hỏi M. Đễ, Thơ-ký Lục-lộ, Bắc-ninh. 7508

Nhà cho thuê

(Maisons à louer)

Nhà 48 Gia-long cho thuê. Hỏi Crédit Foncier. 7.504

Xe ô-tô

(Automobiles)

Bán xe ô-tô De Dion Bouton, 10 mã-lực, 4/5 chỗ ngồi, còn tốt lắm. Giá rẻ. Hỏi tại số 25, đường Bobillot, từ 11 giờ đến 14 giờ. 7.479

MUỐN BÁN XE Ô-TÔ

Chenard et Walcker 10/21 mã-lực, kiểu xe du-lịch, 6 chỗ ngồi, giá 1 200$, Chạy tốt lắm, có thể lấy ngay xe được. Hỏi tại Compagnie Indochinoise d'Équipement Industriel, 24, Avenue Puginier. 7.499

[illegible]

(Mục này đăng không lấy tiền)

Tôi có người em tên là Tô-hoài-Chân nguyên giáo-học trường Bảo-hộ Hanoi, đi tòng-chinh bên Pháp về mắc phải bệnh điên: hôm 12 Juin mới rồi tức là 25 tháng tư, hồi 3 giờ chiều, tự nhiên đi mất, tìm khắp mọi nơi vẫn chưa thấy.

Người em tôi năm nay 34 tuổi người gầy dài, mặt to râu rậm tóc húi ca rê, lúc đi mặc cái áo cánh và cái quần trắng vải ta, đầu không khăn, không mũ, chân không đi giầy. Mê man không biết gì, thường hỏi không trả lời.

Ông bà nào có biết tin tức ở đâu làm phúc hoặc đưa đến nhà, hoặc báo tin ngay cho biết để tôi đón về hết bao nhiêu tiền phí tổn, tôi xin chịu, xin hết sức thâm tạ ngay và sau này không dám quên ơn.

TÔ-PHƯỢNG-TẬP
Tham-tá tòa Công-chính Haiphong
Ở số 260 ngã ba Cầm, khỏi trường học
Nam-Sinh Avenue Belgique
HAIPHONG 7.445

Tôi có người cháu ruột tên là Nguyễn viết-Thư[illegible]ng, mười sáu tuổi, quán ở Xuân-trạch thuộc về tỉnh Phúc-yên, cha nó là Nguyễn-viết-Chất, làm chánh hương-hội, mẹ nó thì mất rồi. Nó theo ra ở mấy tôi ở phố « N· 2r Rue Julien Blanc Hanoi ». Nó đương học việc làm nghề thợ nguội ở nhà máy xe-hỏa ở ngoài ga Hanoi. Tự nhiên ở nhà không đánh mắng gì, mà tự tối hôm hai mươi mốt tháng tám tây mới rồi, bỏ nhà không thấy về. Vậy các cụ, các ông, các bà nào có thấy nó ở đâu th xin mách giùm, xin sau hậu tạ.

Hình giáng nó không gầy không béo, mắt nó có ve, răng chẳng, đầu để chần, lúc đi mặc quần áo ngắn, cầm cái ô chẳng.

Các nhà mộ phu nếu có tên ấy xin làm ơn thải nó ra và làm ơn chỉ giùm cho tôi biết để tôi bắt nó về thì tôi được thâm tạ lắm lắm. 7.497

Tên tôi là Ng-văn-Vĩ thôn Thủy-cơ xã Yên-khoái tổng Mỹ lâm huyện Phú-xuyên tỉnh Hà-đông hồi 9 giờ sáng hôm nay tôi đi chuyến ô-tô ở ga Guột ra Ha- thì 12 giờ mà tôi có mang theo một quyển sổ các người ký lĩnh thẻ, một quyển sổ mới lập ra để mà thu thuế, 2 quyển sổ khai sinh tử giá-thú và 34 cái thẻ thuế thân người ta đã đong tiền rồi đến lúc xuống ô-tô một lúc thì mất, nếu các ngài được thì gửi về làng cho tôi hay phủ huyện và bỏ vào thùng giấy thép thì tôi xin hậu tạ.

7.502 Ng-văn-Vĩ ký

Tên tôi là Trần-văn-Chứ ở làng Nghĩa-trang, huyện Yên-mỹ, tổng Sai-trang tỉnh Hưng-yên có đứa con tên là Trần-thị-Thứ 11 tuổi, người nó thấp bé mà sẹo con, nó đeo một cái khuyên bạc, hôm nó đi nó mặc một cái áo khách nâu rách cộc hai tay và một cái quần, răng nó trắng, ở dưới bụng chân nó có một cái bớt son cỏ. Tôi đã đi tìm khắp nơi mà không thấy cháu. Nó lạc từ mồng 4 tháng 6 ta ở chợ Đồng-xuân, vậy ông bà nào thấy cháu thì xin bắt nó, hoặc gửi giấy về làng cho tôi xin lên chuộc, hoặc đưa cháu về cho tôi thì xin mất bao nhiêu tiền phí tổn tôi xin chịu.

Nay kính cáo
7.504 Trần-văn-Chứ

Tôi có thằng cháu trai tên là Nguyễn-hữu-Mừng, 12 tuổi, lạc đi từ hôm 24 tháng sáu ta, khi cháu đi mặc quần áo nâu, đầu cúp trọc, người đầm đậm, da ngăm ngăm đen. Vậy ông bà nào thấy cháu ở đâu xin làm phúc chỉ bảo giùm cho tôi tại phố hàng Hòm, số nhà 18, Hanoi. Tôi xin hậu tạ.

7.507 Nguyễn-hữu-Quý lại cáo.

Số 72

Nhi-nữ anh-hùng

ĐOÀN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Nghé mắt nhòm ra, thấy Đặng-sửu-sông ở cái cửa phía đông đi vào, đầu đội cái mũ lông chiên, mình mặc một cái áo dài sát vào người và một cái áo lông khoác ngoài, chân đi đôi giày ống, thân cao chừng trên dưới sáu thước, hai má phè phè, hai mắt sáng quắc như hai ngôi sao, hai lông mày dựng đứng như hai thanh kiếm, mũi cao tai to, bộ râu dài đến bụng, trắng xóa như cước, bị gió thổi bay tới tả khắp nửa mình, dẫu nói là ngoài tám mươi, nhưng trông như người chỉ độ sáu mươi tuổi trở lại, một tay xách hai quả cầu bằng sắt, vừa rảo bước đi vào vừa quát tháo rầm rĩ, rồi thấy nói rằng:

Chúng bay không biết gì thật, ta đã dặn rằng mấy hôm nay ta vì có chút tâm sự, không còn lòng nào nghĩ đến việc khác nữa, phàm các khách đến thăm hỏi, bất cứ là ai, đều từ chối là ta không thể tiếp khách được, còn những người không quen biết, thì không nên cho vào, thế mà vậy chúng bay lại để cho ai vào, mà xe ngựa ngang ngang ở ngoài cửa như thế hử. Nào cậu *Chủ-nhất-quan* đâu, tôi cho cậu ở đây, cậu phải giữ gìn cho tôi mới được chứ, hạ ai cậu cũng cho vào là thế nào?

Chủ-nhất-quan nghe nói phải vội vàng chạy ra nói rằng:

Nhạc phụ là chủ trong một nhà, đã dặn bảo thế nào, tiểu tế phải tuân theo như thế, khi nào lại dám trái lời, chỉ vì người đến chơi hôm nay, không phải là người ngoài, chính là người thân thích của cậu cháu, nên tiểu tế phải để ở tại chơi uống nước mà thôi.

Đặng-sửu-sông nói:

Cậu cháu với chẳng cậu cháu gì, ta không lôi thôi, đến cả cậu cháu ta cũng không muốn cho ở đây, đừng nói gì là người thân thích của cậu cháu nữa, cậu cháu có bà con thân, có kẻ bạn sang, thì mời về nhà cậu cháu mà tiếp đãi, Đặng-lão-sửu này đành chịu mất lòng chứ không dám [illegible] chưa, xin đừng kéo nhau đến đây mà [illegible] phải khó chịu. Thôi đi đi!

Hoa-trung nghe nói, nghĩ thầm ông lão này [illegible] chạy ra vừa cười vừa nói rằng:

Kìa ông, nếu phải là người lâm thường thì tôi không dám mời vào đây, chỉ vì là chủ nhân tôi, nên tôi mới mời vào để tiếp kiến ông, tôi cũng chắc rằng không có lẽ nào mà ông lại không tiếp.

Đặng-sửu-sông nghe nói liền cau mày lại, trợn mắt lên, mà nói rằng:

Ai là chủ nhân? Đặng-lão-sửu này nhờ khí tốt của giời đất, chịu tinh huyết của cha mẹ, ở trên đất của nhà vua, vậy thì ta đây là chủ-nhân, chứ còn ai là chủ-nhân nữa.

Chủ nhất quan sợ An lão gia nghe tiếng tai mất cả phong thể, liền chạy ra ngăn rằng:

Xin nhạc phụ chớ nên nói như thế.

Đặng - sửu - sông thấy *Chủ-nhất-quan* nói thế, liền sừng sộ nói rằng:

À, thế ra mi bảo lão nói bậy à, chúng bay chớ nên khinh ta là già yếu không làm gì được, ta thử đánh cho chúng bay mỗi đứa mấy quyền cho biết tay.

Đặng-sửu-sông nói rồi, liền vén [illegible] An lão gia đứng ở trong cửa trông thấy, nghĩ thầm không [illegible] ra thì thế nào, nghĩ [illegible] chạy ngay ra trước mặt, [illegible]

Kính chào lão tôn ông, xin lão tôn ông hãy khoan tay, kẻ văn-sinh này xin [illegible]

Đặng-sửu-sông đang hầm hầm chực đánh, bỗng thấy có người ở trong cái cửa nách phía tây chạy ra khuyên can, liền dừng tay lại và dương mắt nhìn, thấy người ấy ăn mặc một cách rất nho nhã, liền quay lại hỏi *Chủ-nhất quan* rằng:

Ai đây thế này?

Hoa trung vội nói:

Thưa ông, đó là lão gia tôi.

An lão gia liền mắng *Hoa trung* rằng:

Mi ngu quá thật, ở trước mặt một vị trưởng giả, sao lại dám nói như thế,

Lão-gia mắng *Hoa-trung* rồi liền nói với Đặng-sửu-sông rằng:

Dạ dám thưa lão tôn ông, kẻ văn-sinh vì có việc đi qua đây, gặp tên người nhà cũ là *Hoa-trung*, vì vậy mà được gặp qui tế là *Chủ-nhất-quan*, nhân qui tế nói chuyện, mới được biết là lão tôn ông ở đây, bấy lâu văn sinh vẫn được nghe danh [illegible] vào yết kiến, nhưng hai người [illegible] Văn sinh vì trong lòng khát vọng quá, trộm [illegible] đêm mong, có lẽ nào nay đã đến đây được, mà lại không [illegible] chiêm ngưỡng tôn nhan, thì thực là một điều đáng tiếc quá, cho nên văn-sinh không hiềm đường đột, đánh bạo đến hầu, đó là tự ý văn sinh, chứ không can gì đến hai người cả. Nếu nay lão tôn ông lấy làm khó chịu mà không muốn tiếp thì văn sinh xin lập tức ra đi, quyết không để vì văn sinh là kẻ không quan hệ gì, mà làm hại đến cái tình phận cốt nhục của lão-tôn-ông vậy.

An lão gia nói rồi, lại cúi mình chắp tay vái một cái, Đặng-sửu-sông dẫu đang cơn tức giận, nhưng thấy *An* lão gia là một người nho nhã và có lễ mạo như thế, trong lòng đã hơi lấy làm vui hả, liền nói rằng:

Ông đừng lạy nữa, bấy lâu tôi vẫn thấy *Hoa-trung* nói là hầu theo hầu một ông quan nào đó, vậy có phải là ông đó không? Tên họ ông là gì, xin nói ra cho tôi biết.

An lão gia thấy hỏi lời ấy nói rằng:

[illegible] lão gia có lòng hỏi đến, văn-sinh xin thưa họ *An* tên là *Học hải*...

An lão gia nói [illegible] Đặng-sửu-sông [illegible]

Ông là *An-học-hải*, vậy thì ông có phải là *An* [illegible] ở Nam-hà [illegible] không được [illegible] không?

An lão gia nói rằng:

Chính là văn sinh đây, văn sinh làm tri huyện ở đó được ít ngày, thì gặp ngay việc ấy, hiện nay đã treo mũ từ quan rồi.

Đặng-sửu-sông nghe nói liền vỗ tay ngoảnh lại bảo mọi người rằng:

Chúng bay [illegible] là đồ trẻ con, không biết gì.

Chủ-nhất-quan nói:

Nhạc phụ lại có điều gì không bằng lòng?

Đặng-sửu-sông trừng mắt lên mà nói:

An lão gia đây chắc chúng bay chưa được biết. Lão gia là con một nhà thế gia ở kinh sư, khi làm quan ở Nam-hà, không có lấy lạm của triều đình một đồng nào, không có ăn lễ của nhân dân một tí gì bao giờ, rõ ràng là một vị quan có lòng trong như nước sáng như gương, [illegible] là một ngôi sao lành, một vị phật sống. Vả chẳng phải Hoa-trung làm tri huyện ở đó, thì tôi [illegible] quan phụ mẫu [illegible]

(Còn nữa)

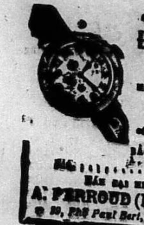

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mổ-neo,
15 chân-kính
Mặt có kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá [illegible] 11$50
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert, — HANOI

Minh-đức học-hiệu

85B Henri d'Orléans 85B

Kể từ thứ hai 3 septembre này, nhà trường sẽ có những lớp sau này:

1· Lớp Supérieur cho đến lớp Enfantin

2· Lớp dạy Pháp-văn và toán-pháp cho các học-sinh muốn thi làm thư ký các sở.

3· Lớp riêng chuyên dạy Anglais và Latin.

Nhà trường đã trù tính có thể nhận được lưu-học-sinh ăn ở tại trường để tiện cho các ông bà nào ở xa muốn gửi các cậu về theo học các trường ở Hanoi. Chúng tôi sẽ xin hết lòng thay quyền các phụ huynh học trò trông non về trí dục và đức-dục con trẻ được mọi điều chắc chắn.

Ngoài các lớp đã kể trên thì ban tối đã có một lớp « Etudes surveillées ». Lớp này sẽ để riêng cho những lưu-học-sinh của trường và các học-trò ở các trường Hanoi. Chúng tôi sẽ thay quyền phụ-huynh các học-sinh bảo ban và giảng thêm những bài học ở các trường. Tối nào cũng học từ 7 giờ rưỡi đến 9 giờ rưỡi. 7.511

Tranh Quốc-sử

Dạy con trẻ học Annam sử-lược, muốn cho chúng hiểu ngay và nhớ lâu, thì nên mua tranh quốc-sử của M. Tạ-đình-Ninh vẽ đã xong được đời Hùng, có 50 hồi trên vẽ tranh dưới chua sự tích, thật là rõ ràng nay đã đóng nên một tập tranh quốc-sử đời Hùng bán 1$20 một tập và có bán lẻ 2 xu một hồi, tranh đời Hùng có 50 hồi là hết. Bây giờ bản hiệu đã gần xuất-bản tranh đời Thục đời Triệu v. v. giá bán thật rẻ, đã rẻ lại hay xin quý-khách vui lòng chiếu-cố

Bán buôn và bán lẻ tại hiệu HOÁN VĂN, số 78, phố hàng Bông, Hanoi và hiệu QUẢNG-VẠN-THÀNH, 120, Bonnal Haiphong.

Ai mua buôn từ 500 tờ trở lên, xin trừ 20 %.

7.450

TRẦN-QUANG-MINH

199, Hàng Bông-lờ, Hanoi
MẤY NHỜI KÍNH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng, TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng vẫu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã xinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm đâu được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, và giả nhời ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Hanoi

Lời rao cần kíp

Chúng tôi xin có lời trân-trọng kính các ngài có chân hội-viên hội Nông-công-thương nghiệp-chủ biết cho rằng: Theo như kỳ hội-đồng thường-trực buổi tối ngày 20 aout 1928 vừa qua đây toàn ban hội đồng đã giao toàn-quyền cho chúng tôi về việc tổ chức đặt gian hàng của hội ta tại série B n·24 trong hội-chợ, thì hiện nay đã có những ông sau này đã cùng ý với hội gửi thư đến tình nguyện dự cuộc: MM. Trần viết Soạn, Ng. hữu Cư, Sơn xuân Hoan, Lê-quảng Long, Bùi-huy-Tín, vân vân..

Vậy mong rằng ngài nào đã tiếp nhận được tờ đạt của chúng tôi gửi lại rồi, dự cuộc hay không xin các ngài làm ơn phúc đáp cho chúng tôi được biết, để chúng tôi làm sổ sách và xếp đặt cho có thứ tự, ngài nào gửi giấy ưng thuận xin gửi kèm cả tờ quảng-cáo để tiện việc đưa nhà in in vào quyển catalogue. Lời rao cần kíp là thế tưởng các ngài là hội-viên của hội nên vì danh dự và nghĩa vụ chung mà dự cuộc cho đông chúng tôi xin trông ngóng các ngài.

T. B Ngài nào gửi thư xin đề tên M. Phạm chân-Hưng hay là M. Hà văn Đốc n· 7 Lamblot Hanoi.

Nay kính cáo
Phạm-chân Hưng
Hà-văn-Đốc

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cả ruồn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành, thầy chẳng có, thuốc thì không, thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tàng trữ có một quyển sách nói đủ các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết cách thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được có thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 170 trang, viết bằng chữ Pháp, cắt bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều cần thiết rất thường dùng.

Đại khái có những chương sau này:

1. NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm (v: đại để như: Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, [illegible] nắng, thắt cổ, phải gió, người đi vân vân....

2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự đề phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.

3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh sản nói giống vật mà trong nhà cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn, và cách chữa hay loài vật trong nhà khi có tật bệnh.

4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi-trùng; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được; trong chương này đã bày mọi cách thực hành và không tốn tiền để giữ cho nước uống được trong sạch.

5. NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, đau dạ dầy, đau gân, bệnh run. Mỗi bệnh ấy lại phải có nói rõ một cách giản dị và ai nay thực hành đã công hiệu lắm.

6. BỆNH ĐAU DẠ DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.

7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn; nếu biết chữa cho hợp cách thì dễ ngay.

8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.

9. CÁC CHẤT ĐỘC.. Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc: và làm gì độc vân vân.... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tiện cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng và những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai nói xin không không, không tốn tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 30, Phố Paul Bert Hanoi

[illegible]

Xin chú-ý đến hiệu chè Chính-Thái, Song-Hỉ chính hiệu

CÁC NƠI PHÁT HÀNH
(HIỆU CHÈ VINH-MẬU)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 25, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Đông-kiều, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

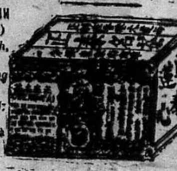

注意正號正泰雙喜名茶

總發行處
榮茂茶號
南定華人街
一百四十四號
河內行馬街
二十五號
海陽東橋街
二十一號
總南北圻各省
均有代售

西曆一千九百二十六年
東準大法商部註冊用金
牌商標徒記別人不得目
效近有奸徒製造僞茶希
圖影射本號特改用精
繪新式封口紙以杜假目
愛顧諸君幸祈留意

Năm 1926, đã trình Thương-bộ nước Pháp vào sổ, và dùng kim-bài thương tiêu làm dấu hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quân vô-sỉ, chế ra hạng chè giả, mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để lừa dối và mưu lợi. Vì thế bản-hiệu mới đổi dùng cái giấy hiệu dán ở miệng bao chè, cách thức rất tinh-tế, để phân biệt với hàng chè giả mạo, xin các quí-khách để ý đến cho.

Lectures française

POUR NOS JEUNES ECOLIERS

COURS ÉLÉMENTAIRE ET MOYEN 1ère ANNÉE
par
NGUYỄN-ĐỨC-BẢO
Instituteur
EDITION TÂN DÂN THƯ-QUÁN
Préface de M. Ary Imbert Directeur de l'Ecole Normale

s u đồng. Đất khai phá rồi có đâu mà rẻ dữ vậy?

— Đất ấy không có lợi.

— Rồi đây ta sẽ nói đến. Làm sao chú mua được đất ấy 1000 đồng vì trong bản khoán nói là ruộng hạng nhất và tốt rồi, lẽ đâu mà rẻ thế.

— Người ta bán cho tôi vì tình tôi có công khai phá.

— Không, chú có công khai phá gì đâu?

— Tôi tốn rất nhiều trong việc khai phá gần mười hai nghìn đồng.

— Sao khai với quan Bồi-thẩm sứ nói rằng vì quan chủ tỉnh bảo nên chú mới mua.

— Tôi không có nói lời ấy bao giờ.

— Chú ký tên dưới tờ khai của chú rõ ràng, nào phải Tòa bày đặt chuyện. Quan Bồi thẩm lại biết tiếng Annam nữa.

Mã Ngân với đầu làm thinh.

Quan chưởng lý nói lên rằng:

— Chú nói láo quá, nếu chú không chịu là chú đốt thì tôi có bằng cớ chỉ rằng lời khai chú không thật.

Mã Ngân trả lời trong miệng không ai nghe được tiếng gì, cái bộ lúng túng và bấn loạn.

— Vì sao mà chú bán đất ấy?

— Vì tôi muốn trả tiền cho họ, khi đó tôi không có tiền mà tôi cũng muốn về Tàu.

— Chớ không phải chú sợ Nguyễn-văn-Tại kiện chú?

Ông Sâu hội đồng thẩm án hỏi. — Cậu có ăn năn gì về việc một người Langsa và bốn người Annam thác oan vì việc chú lén chăng?

Tôi không ăn năn vì tôi không có kiện Tại, mà cũng không xin phá một lúa ấy.

Ông Sâu. — Ai ai cũng đều nói rằng đáng lẽ chú phải thác thế cho Tournier.

— Việc đó tự nơi trời biết đâu được.

Tòa bảo Mã ngân trở về chỗ ngồi, quan trạng-sư Tricon xin tòa hỏi va coi khi va khai rằng: Nhà nước bảo va mua nhà nước là ai?

Mã ngân trả lời rằng:

Nhà nước là các quan, quan phủ Ngô-văn-Huấn và hội khám xét đất!!

Người đi xem nghe câu nói ấy rất lấy làm lạ. Tòa kêu Ngô-văn-Huấn. Va đứng dậy coi bộ bấn loạn. Va nói rằng Mã-ngân không biết gì va thì không bao giờ bảo Mã-ngân mua đất ấy.

Quan trạng-sư Tricon hỏi Mã-ngân rằng:

— Chú quen biết gì với phủ Huấn chăng?

— Thưa không.

— Chú biết mặt không?

— Thưa không biết mặt mà cũng không lai vãng gì tôi chỉ biết là khi kêu tôi đến nói về việc đất ấy.

— Chú không có bà vốn mua tàu với Phủ Huấn sao?

— Không.

Đến đây tòa bãi để ba giờ rưỡi chiều xử lại.

Quan Chưởng-lý buộc tội

Chiều lại khi tòa nhóm xong, quan Chưởng-lý đứng dậy buộc tội kẻ bị cáo. Ai ai cũng biết rằng ngài là người có tài thiệt biện từ và khi tòa Đại-hình xử vụ Phong-Thạnh này ngài vẫn có ý muốn cho cái oan của nhà lương thiện được tỏ rõ ra như mặt nhựt giữa ban ngày.

Từ lúc chúng tôi được biết ngài chưa thấy lần nào ngài nói hùng hồn thế ấy.

— Ngài trước hết nhắc lịch sử của Tournier và nói rằng ngài rất cảm thương một người vì phận sự mà thác oan như vậy, đoạn mới nói qua việc đất đai.

— Trước khi nói tội cần phải suy xét cho rõ thì mới trả phận sự. Trình độ của dân nhà quê các ngài đã được biết rõ có lạ gì là khi người khác muốn đến giựt của thì họ phải chống cự, vậy các ngài phải hỏi biết rõ vì sao mà năm mạng phải thác.

Năm 1900 một gia quyến kia đến Phong-Thạnh khai phá đất oan làm nên ruộng tốt. Khi nên ruộng tốt rồi Ban-Tắc ý giàu muốn đến mà giựt, giựt không đặng bị tòa kêu án một lần, va bèn định đi mưu khẩn làm quen với Ngô-văn-Huấn chủ quận Ga Ray, làm đơn hội khám xét đất. Huấn biết rõ Tại có công khai phá mà lại xử cho Ban Tắc được, Huấn bắt Mã-Ngân là đứa toan giựt của mà Huấn cho Mã-Ngân đất ấy.

Vậy mà phủ Huấn dám nói giữa tòa rằng đất thì về người đến chiếm trước (droit du premier occupant). Huấn biết Tại là người chiếm đất trước mà cho Mã-Ngân làm chủ đất ấy. Từ ngày đó bắt đầu tấn thảm kịch này, nhà họ Nguyễn thân oan trong đất ấy phải chống chỏi với kẻ cướp đất.

Mã-Ngân được rồi thì qua năm 1925 định đến lấy đất ấy, nhưng gặp phải nhà họ Nguyễn định chống trả đến cùng. Va liệu thế không xong bán quyền mình lại cho Hồ-thị Trâm, Hồ-thị-Trâm kiện xin tòa giao lại, tòa bảo sen-đầm đến phát mãi lúa mùa ấy. Làng xóm không thể bảo họ trả lúa cho Hồ-thị-Trâm đặng vì chính mình Phủ Viên nói rằng họ định chống trả cho đến cùng.

Người giết Tournier theo như lời khai của các người chúng là Ng-văn-Châu đã thác rồi, bà người có mặt khi giết Tournier cũng bị giết thác. Tại và con là Tín không có mặt tại đó. Tôi xin tòa tha bổng hai người ấy.

Nhưng tôi xin tòa trừng trị Thị-Trọng vì tội cầm dao đâm cò Tournier, trừng Trị-Liễu có mặt khi đó và Lê-văn-Miên hai lần bị án.

Xin tòa hãy xử cho công bình. Tôi cũng biết Phủ Huấn có tội trong vụ này. Mà tòa đã biết rằng lệ luật thì bao giờ cũng phải tuân theo cả thảy. Chớ chi gia quyến nhà họ Nguyễn giết Ngô-văn-Huấn, Mã-ngân hay là Hồ-thị-Trâm, thì tôi cho xin các ngài rộng lượng dung thứ cho phạm nhơn. Nhưng họ lại giết Tournier là người vì phận sự, chớ không có can thiệp vào vụ tranh giành đất cát ấy hết.

Lời cãi hộ

Quan chưởng-lý Moreau ngồi xuống rồi thì quan Trạng sư Tricon bước đến để lời cãi hộ cho 5 người bị cáo.

— Trước khi tôi cãi hộ cho những bất hạnh, đây tôi cần phải biết rằng cò Tournier vì phận sự mà bỏ mình rất oan, rất đau đớn.

Vụ này đây chỉ rõ sự khuyết điểm của chánh-phủ về việc cho khai phá đất. Theo về luật của người Annam thì người nào khai phá trước được quyền chiếm lấy đất ấy làm của mình. Người nhà quê bị chúng giựt đất phải ra làm sao? Đến tòa tòa xử cho người được là người có đủ giấy tờ chứng chắc rằng đất ấy của họ. Giấy tờ ấy không chắc vì chúng ta đã thấy người làm quan tham lam cướp của dân.

Đã nhọc công khai phá trong trí mà còn phải nhọc lòng chống chỏi giữ mình. Kẻ thủ-phạm nhất trong vụ này là Ngô-văn-Huấn, đồng ý với Mã-Ngân nên thành ra Huấn là đầu giây mối nhợ vụ này.

Các ngài không lẽ kêu án những người vô tội này. Bốn người trong gia-quyến ấy đã đền tội mình, lại xin các ngài đừng dùng sự gắt-gao làm chánh-sách cai-trị của Pháp quốc hãy để cho họ được biết rằng xứ này có công-lý, những người ấy đã chịu đau lớn, các ngài rộng lượng thì ơn ấy họ nhớ hằng ngày.

Quan trạng-sư Zévaco nối cho quan trạng-sư Tricon cãi tiếp.

Ngài nói rằng những lời nói của quan chưởng-lý rất đúng với sự thật. Nhưng người bị cáo đây không có ai là người có tội rõ ràng cả thảy chỉ có một mình Thị-Trọng vì tội đâm dọa bất quá là phạt từ sáu tháng tù đến ba năm tù là cùng.

Thị-Liễu bị thương mấy tuồng trời nằm trong nhà thương bao nhiêu cũng đã phạt tội rồi.

Còn Lê-văn-Miên thì không chắc có mặt tại đó, những người chứng kẻ nói có, người lại nói không.

Ngài xin tòa nghĩ đến tình cảnh của nhà họ Nguyễn hôm nay và cũng nói rằng đầu thủ-phạm chính là Ngô-văn-Huấn.

Tòa hãy rộng lòng mà tha bổng cho những kẻ bất hạnh này.

* * *

Tòa bãi vào trong nghị lại trong giây lát trở ra đọc án.

— Tại, Tín, Thị-Liễu tha bổng Thị-Trọng sáu tháng tù, Miên hai năm tù.

Thị-Trọng bị giam cầu tháng hai ngày nên được tha liền.

Thế là xong vụ Phong thạnh tòa xử rất nhẹ, chúng tôi chỉ còn trông chánh phủ định đoạt khẩn Ngô-văn-Huấn lẽ nào, được an lòng dân chúng và cho người biết rằng không có tội nào là tội không trừng trị, vậy mới gọi là công.

C. E. B.

NÊN XEM !!! NÊN XEM !!!!!

Theo lời nhiều quí-khách hạn hàng bảo, tôi có mở thêm một chi-điếm chuyên trách việc mua bán thay các ngài ở xa.

Bất cứ qui-khách cần mua, hoặc cần bán hàng gì, cứ viết thư về tôi sẽ mua tận gốc bán tận ngọn như ý sở nguyện.

Ngài nào có hàng về chưa bán được mà cần tiền ngay, tôi có thể chăm-trước tùy theo giá hàng cho vay trước được hai phần ba mà lấy lãi rất nhẹ.

Qui-khách cần hỏi tin-tức, hoặc giá hàng gì, bất cứ quen lạ, xin cứ viết thư về hiệu tôi sẽ xin tìm kiếm rất minh bạch mà báo để ngài biết ngay.

Nay kính cáo
ĐỨC-LONG HIỆU
60, Phố Mã Mây, Hanoi

TRỊNH-XUÂN NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi

Lit en fer et en cuivre dit de Hongkong
[illegible] pour [illegible]
Suspensions [illegible]
(toutes dimensions)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement.
Grand choix de baguettes pour encadrement et dorure.
Meubles [illegible]
Lampes à manchon « Tilam »

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là một thứ rượu thuốc rất ngon để giúp thêm sức mạnh cho hàng phụ-nữ vì yếu sức mà không có thai nghén được.

Nó cũng giúp sức đặng cho những người bị mệt nhọc vì làm công việc nhiều phải lao-tâm mệt trí, trị được bệnh yếu nhược và lại rất cần cho những người đau yếu mới mạnh.

Thuốc này lại còn phục-sức được cho những người bị sốt rét nữa.

Mỗi khi ăn cơm xong uống một cốc nhỏ rượu này thì chóng lại sức.

Có gửi bán tại các hàng thuốc

XIN NHẬN KỸ LẤY HIỆU:
LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris
VÀ ĐỪNG MUA HÀNG GIẢ HIỆU.

Dépuratif Ribal

Thuốc lọc huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

Bán tại hiệu Bào-chế
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

Bút Máy
tiện giùng, bền, giẻ hơn mọi thứ khác.
Thứ bút này trong có ống cao xu, nhưng không có lò so, nên cao xu không hỏng.
Lấy mực lối mới bằng hơi
Ngòi chế bằng chất kim thục, không rỉ, dùng bền
Mỗi cái cả cước 1$80
Ngòi không, mỗi cái 0,20
Cặp bút mỗi cái 0,30
Phúc Vinh
17 R. Sầm Công
Hanoi
Ngay rạp Quang-Lạc

CHÈ 寧泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
113, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe)

BỆNH GIANG-MAI
Nên Trị bằng
THUỐC TAM-VỊ

Thuốc này, chế theo bài của giáo-sư Fournier hoà lẫn với các vị thảo-mộc, đã có tiếng ba mươi năm nay, ai mà dùng để trị bệnh giang-mai (tiêm-la) cũng chắc khỏi, không lo mai hậu phát và chứng bệnh gì khác nữa. Thuốc này gồm ba vị khác nhau, đồng sức trị cho thiệt khỏi bệnh, không thuốc nào bì kịp. Vả thuốc này tự uống lấy được và lúc trị bệnh vẫn ăn uống cử-chỉ như thường, không phải nghỉ, phải tiêm (chích) khỏi đau đớn, tốn tiền. Đó lại là một mối lợi nữa.

Thuốc này chế tại Laboratoires F. PARAT
66, Rue d'Hauteville, Paris
ở Bắc-Kỳ có chứa tại :
PHARMACIE CENTRALE DE L'INDO-CHINE
59, Rue Paul-Bert — Hanoi

Muốn biết rõ cách chữa thì nên in cuốn sách riêng ở hiệu thuốc lớn đó.

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng.

BÁN TẠI :
Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Broussmiche.

DẦU "CRÉSYL" THIỆT
và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OẠN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OẠN linh-nghiệm thật, những là bịnh giặc-trời, thiên-thời, tê-thấp, ôn dịch thú vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa ráy nhà cửa khỏi độc-địa, để rảy trong đồng bãi, đất bùn lầy cho khỏi dơ quế.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thú độc, trùng về, muỗi mòng, bọ chét, gián mọt và nhện-nhện. Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ hết hôi hám mà thôi.

HÃY ỪNG CÓI ỪNG CHỊU lấy bình nào không có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

Ta chỉ hút thuốc-la
HIỆU
MÉLIA
mà được
KHOÁI-TRÍ và
TINH-THẦN !

BAO GIẤY ĐỎ CÓ ẢNH MŨI ĐẸP
MARINA
BAO GIẤY TRẮNG HIỆU KIM-CƯƠNG
DIAMANT

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đồng-hới, Thu xá, Saigon, Pnom-Penh.
3007

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thầy các chứng-bệnh về khí-quản.

Điều-độ uống : Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
[illegible]

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(*hiệu đầu nai*)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá-trị đặc-biệt. Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi : bệnh suy nhược của đàn ông, đàn bà ; bệnh thờ thẫn của con gái đến thì ; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú ; bệnh mệt nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngủ ngần, bệnh đau lưng, đật gân, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì các bệnh ấy thuyên khỏi.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3045

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI
Même Mon à Saigon : GRANDS MAGASINS CHARNER

A partir du 27 Août

Vụ khai Trường

Bảng đá các hạng	4 fr, 2 fr. và 0 fr. 75
Vở viết học trò giá từ	0 fr 55
Bút chì đen gỗ sơn	0 fr 15
Tẩy chì hiệu Eléphant	0 fr 60
Ngòi bút « Sergent major », mỗi hộp 00	6 fr. 50
Hộp đựng bút bằng giấy bồi sơn giá từ	4 fr. 50
Thước kẻ gỗ sơn đen	0 fr 45
Cặp sách bằng da đen, 2 túi	24 fr. 00

HỎI GIẤY KHAI GIÁ HÀNG

MỘT CÁI NẠN GỚM GHÊ

Vừa rồi có một người Nam xuân-xanh chừng đôi mươi tuổi, chẳng biết đi lững thững thế nào, đâm ngay vào đường xe-lửa, thành thử bị xe-lửa chẹt phải.

Chân tay bị xe nghiến đứt rời cả ra còn mình mẩy thì bị xe ra tan-tành từng mảnh, lôi thôi ra đến mấy trăm thước. Sau khi khám xong mới biết rằng người thiếu niên ấy vì mắt kém cùi nên khi ấy không trông thấy đoàn xe-lửa tới nơi, thành thử mới đến nỗi thế.

Những cái nạn như thế, thật đáng xót xa biết là bao nhiêu, nhất là một người còn trai trẻ như vậy mà sao mắt đã kém-cùi như kia, để đến nỗi gây nên cái vạ khốn nạn ấy, thật cũng đáng thương lắm lắm thay ! Mà xét ra nguyên nhân của cái thảm trạng, chẳng qua chỉ bởi không biết giữ gìn con mắt nên mắt mới kém, mới thành ra thế. Tuy nhiên, từ nay mà muốn tránh khỏi những cái nạn như thế, thì cũng rất dễ mà chẳng tốn kém là bao.

Ấy là nhờ thứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX thì những cái nạn như thế, mười phần tránh được đến chín. Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX thật là thứ thuốc chúa-tể để trị các chứng đau mắt, nhất là những người mới bị đau mắt thì lại công-hiệu lạ thường. Vậy nên trong nhà, bất cứ bao giờ, cũng nên có một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX hễ khi nào thấy mắt hơi đỏ hơi đau hay sáng dậy mắt dấp dính, thì chỉ nhỏ vài giọt thuốc ấy vào, là tức khắc khỏi, nó không sinh nặng ra khó chữa được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu CHASSAGNE 59, phố Paul Bert, Hanoi và ở các hiệu thuốc tốt khác.

RƯỢU BẠT-HÀ GET.
PIPPERMINT GET
rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(*Payements en timbres-postes*)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

VICTOR ! VICTOR !

Thu thanh bằng điện, đủ các giọng hát Annam, mới có lần thứ nhất ở Đông-dương
ĐĨA HÁT MỚI
Rất lạ ! Rất hay ! Rất vui ! Rất thảm !

ĐẠI GIẢM GIÁ
ĐĨA HÁT « VICTOR » 0$75

Nos 43413	43416	43417	43420
43121	43428	43429	43430
43434	43435	43436	43437
43438	43440	43441	43442
43443	43446	43451	43452
43453	43454	43468	43483
43488	43489	43491	43492
43495	43499	43581	43533
43534	43539	43540	43541
43542	43513	43544	43545
43546	43547	43548	43551
43622			

Pressez-vous de nous passer vos commandes avant que le Stock ne soit épuisé.

ÉTABLISSEMENTS INDOPHONO, 58, Rue Paul Bert, Hanoi

CHỈ MỘT THỨ
RƯỢU BỒ
33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC, kế-nghiệp
Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre :* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**
GRANULE HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi, rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HYPOPHOSPHITE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . Một chai :* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều . . . . Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3003

MỚI ĐỔI GIỜ LẠI
ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI
Bắt đầu từ Đông-hà chạy, sáng thứ tư tới Savannakhet kịp tàu đi Vientiane.

LƯỢT VỀ
Thứ hai ở Savannakhet về, mỗi tuần lễ một kỳ.

Mỗi tuần lễ chạy có một chuyến các qui-khách ai muốn đi, xin đánh giấy thép trước mười bốn giờ, để sản ty liệu xếp xe cho đủ.

ĐƯỜNG ĐI VÀO HUẾ
Vì xe lửa ở Huế đã ra tới Đông-hới, xe auto chỉ phải chạy đến Đông-hới (Quảng-bình) thôi. Ở Vinh chạy hồi 4 giờ sáng, tới Đông-hới 12 giờ trưa, vừa kịp xe lửa vào Huế, ở Đông-hới đợi xe lửa ở Huế ra, chạy về tới Vinh vừa kịp đáp xe lửa đêm về Hanoi.

ĐƯỜNG YÊN LÝ ĐI NGHĨA-HƯNG (PHU-QUI)
Ngày nào cũng có xe chạy, một chuyến đi và một chuyến về, đúng với giờ xe lửa chạy ở Yên-lý về Vinh và ra Hanoi.

Lối đánh giấy thép : PHAMVANPHI,
Vinh, Đông hà, Yên-lý, Savanakhet
1013

Luan